

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

2020

ARCHEOLOGIENOTA Moravie 26 te Kortrijk (West-Vlaanderen)

ADEDE Archeologisch Rapport 558

HOREMANS BORIS

JANSSENS DAVID

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 558

Archeologienota Moravie 26 te Kortrijk (West-Vlaanderen).

HOREMANS BORIS & JANSSENS DAVID

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Bureauonderzoek	- 9 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 9 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 9 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 9 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 10 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 10 -
2.6	Randvoorwaarden	- 11 -
2.7	Werkwijze	- 11 -
3	Assessmentrapport.....	- 28 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 28 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 30 -
3.2.1	Tertiair geologisch	- 30 -
3.2.2	Quartair geologisch	- 32 -
3.2.3	Bodem	- 33 -
3.2.3.1	Bodemtypekaart.....	- 33 -
3.2.3.2	Potentiële bodemerosie	- 35 -
3.2.3.3	Erosiegevoeligheid.....	- 36 -
3.2.3.4	Landgebruik	- 37 -
3.2.3.5	Gewestplan.....	- 38 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 40 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 40 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 42 -
3.3.2.1	Fricx-kaarten (1712)	- 42 -
3.3.2.2	Kaart van Ferraris (1771 – 1778)	- 43 -
3.3.2.3	Atlas der Buurtwegen (1840)	- 44 -
3.3.2.4	Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)	- 46 -
3.3.2.5	Kaart van Popp (1842 – 1879)	- 47 -
3.3.1	Loopgravenkaart 10 oktober 1918	- 47 -
3.3.2	Luchtfoto 1971	- 48 -
3.3.3	Luchtfoto 1979-1990	- 49 -

3.3.4	Recente luchtfoto	- 50 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 51 -
3.4.1	Archeologische nota's en onderzoek in de omgeving.....	- 51 -
3.4.2	CAI Indicatoren	- 57 -
4	Besluit	- 60 -
5	Bibliografie.....	- 62 -
6	Lijst van figuren	- 63 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2020D213
Site	Kortrijk – Wevelgem - Bijenhof
Projectsigle ADEDE	KOR-MOR
Ligging	Moravie 26 8501 Bissegem, Kortrijk
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Nieuwbouw bijenteelt
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Horemans, B., Janssens, D., 2020, Archeologienota Moravie 26 te Kortrijk (West- Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 558, Gent.
Grootte projectgebied	Projectgebied: 27.380m ² Zone ingrepen: ca. 10.026m ²
Periode uitvoering	April 2020
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, Bureauonderzoek, steentijden, Romeinse Periode Wereldoorlog 1
Verstoorde zones	Bestaande bebouwing en verharding zoals zichtbaar op orthofoto

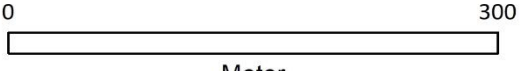

Wevelgem - Bijenhof (Moraviëstraat)

2020D213   27/04/2020

© AGIV

 Projectgebied

Wevelgem - Bijenhof (Moraviëstraat)

2020D213   27/04/2020

© AGIV

 Projectgebied

0   80
Meter

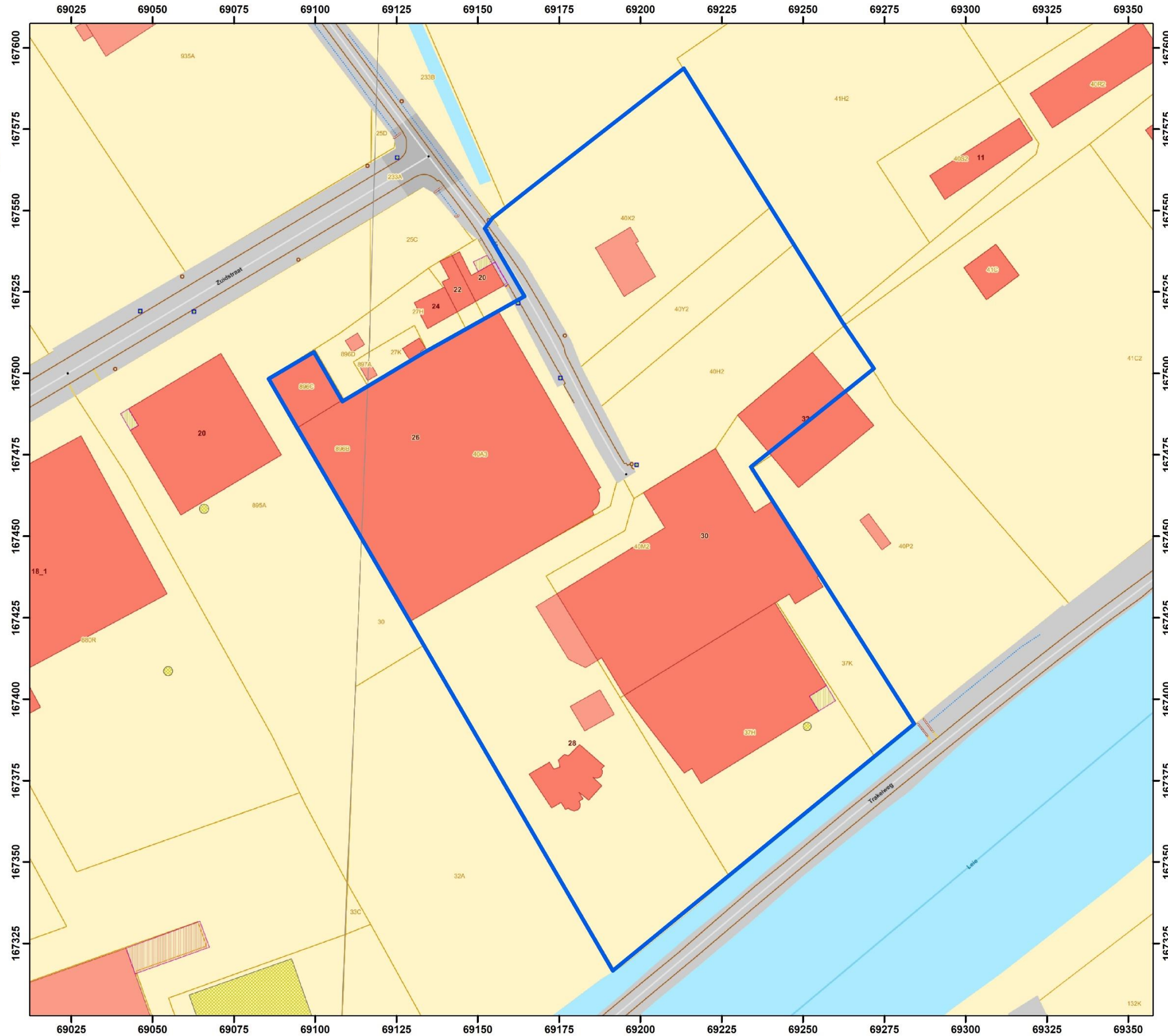
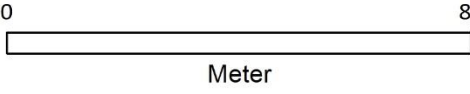

Wevelgem - Bijenhof (Moraviëstraat)

2020D213   27/04/2020

© AGIV

 Projectgebied

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen het projectgebied werd voorafgaand nog geen archeologisch onderzoek verricht. In de onmiddellijke omgeving heeft reeds archeologisch vooronderzoek en onderzoek plaatsgevonden. Dit wordt toegelicht in het assessmentrapport.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 5000m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningaanvraag.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historisch landgebruik van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde de historische bebouwing van het onderzoeksgebied?
- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?

2.4 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied 'Moravie 26', kadastraal te situeren als Kortrijk 5 AFD/BISSEGEM/B/0040/00A003, met de bijhorende, aanpalende percelen Kortrijk 5 AFD/BISSEGEM/B/0040/00Z002 en Kortrijk 5 AFD/BISSEGEM/B/0040/00X002, situeert zich in het zuidoostelijke deel van de industriezone Wevelgem-Zuid, nabij de Leie en bevindt zich op de grens tussen Wevelgem en Kortrijk. Naast het hoofdgebouw, met commerciële activiteiten, opslag en administratie, ligt momenteel een grote, met kiezel verharde parking, alsook een kleiner magazijn en een gebouw waarbinnen HORECA activiteiten worden ontplooid. Net ten oosten van het projectgebied bevindt zich nog enkele percelen akkerland tot aan de ringweg R8.

2.5 Beschrijving geplande werken

De opdrachtgever wenst op het terrein bestaande gebouwen, waar momenteel HORECA en een magazijn in onder gebracht zijn, te vervangen door een groter, te herbouwen magazijngebouw met een grondoppervlakte van 1290m². Hier zal een nieuw magazijn voor vaten honing en bijenwas worden opgericht evenals een sas, lift en berging. Een ruimte voor bijenwas met opp. Van 126m², een ruimte voor cosmetica van 68m² en inkomruimte met daarnaast een laad en loskaai Ten oosten van dit gebouw wordt een groenscherm opgericht met een breedte van 5 meter.

Benoorden dit te herbouwen magazijn zal een nieuwbouw opgetrokken worden met een grondoppervlakte van 2945m², met als bestemming het telen van bijen met het oog op honingproductie. Binnen deze constructie worden 6 vliegruimtes voorzien voor bijen met een afmeting van ca. 12 meter bij 17.95meter. Daarnaast wordt een magazijn voor bijenvoeding, rollend materieel evenals lege bijenkasten en lege bijenkorven opgericht met een afmeting van ca. 23.48 meter bij 17.95 meter. Alle funderingen vinden plaats op volle grond waarbij kan uitgegaan worden van een fundering tot ca. 80cm diepte. De fundering gebeurt door middel van funderingspalen.

Rondom deze nieuwbouw wordt een verharding aangebracht, een overdekte laad en loskade, met als belangrijkste doel het laden en lossen van vrachtwagens te faciliteren evenals 7 parkeerplaatsen en lokale groenaanleg. Binnen deze nieuwe verharding zullen 3 regenwaterputten met een inhoud van 2000 liter, 1 septische put met inhoud van 12875 liter en een betonput met inhoud 5000 of 8000 liter gerealiseerd worden. Deze worden geconnecteerd dmv. Een syfon en controleputten.

Ten zuiden van deze zone wordt een koele en warme ruimte gebouwd met oppervlaktes van respectievelijk 244m² en 245m² evenals een ruimte voor personeel en techniek.

Ten zuiden wordt een wadi voorzien met oppervlakte van ca. 215m²

Groenaanleg wordt voorzien binnen een 5 meter strook langsheen de grenzen van het perceel.

2.6 Randvoorwaarden

Gezien de hoogdringendheid van het dossier, waarbinnen de ontvankelijkheidsverklaring afhankelijk is van het toevoegen van een archeologienota, wenst de opdrachtgever eventueel verder (voor)onderzoek uit te voeren na het verkrijgen van de vergunning. Deze archeologienota wordt omwille van economische redenen opgesteld via uitgesteld traject.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
  - Inplantingsplan huidige toestand
  - Inplantingsplan geplande toestand
  - Doorsnede bestaande toestand
  - Doorsnede nieuwe toestand
- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
  - Topografische kaart
  - Orthofoto
  - Kadasterkaart
  - Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
  - Tertiair geologische kaart
  - Quartair geologische kaart
  - Bodemtypekaart
  - Potentiële bodemerosiekaart
  - Erosiegevoeligheidskaart

- Bodemgebruiksbestand
- Gewestplan
- Historische situering:
  - Cartes des Pays-Bas van Fricx, 1744
  - Kaart van Ferraris, 1777
  - Atlas der Buurtwegen, 1840
  - Kaart van Vandermaelen, 1846-1854
  - Kaart van Popp, 1842-1879
  - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
  - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
  - Inventaris Onroerend Erfgoed

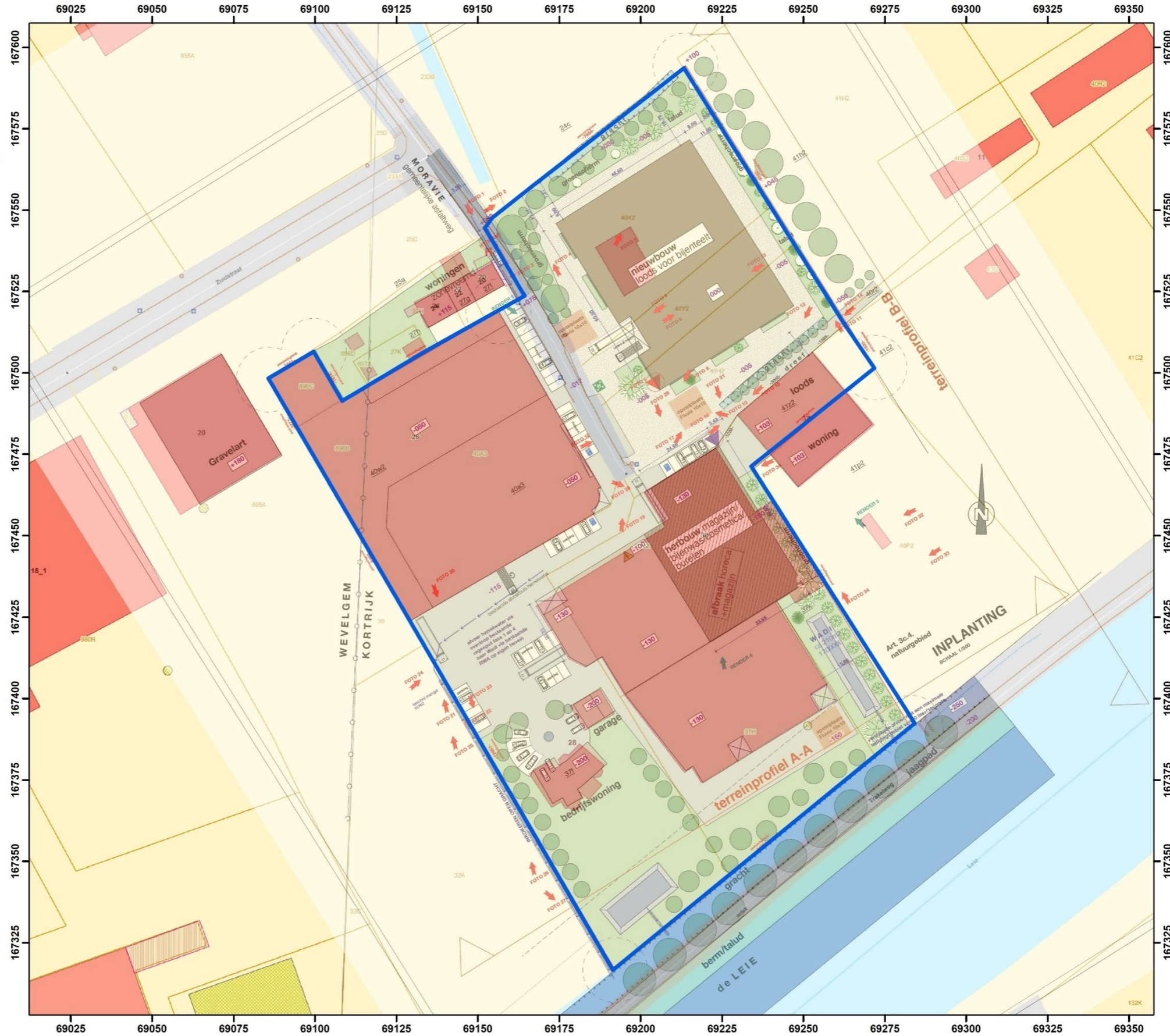

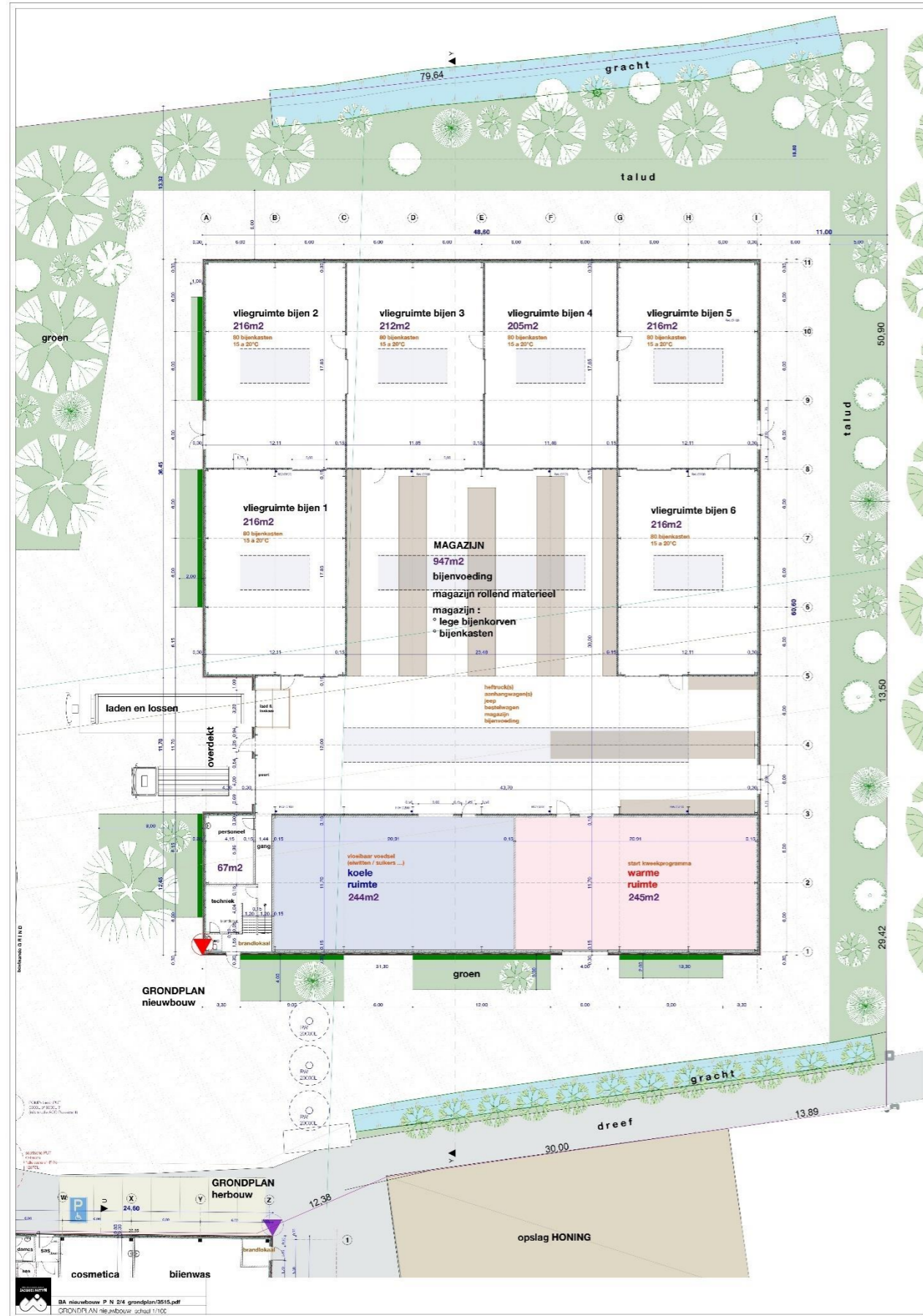
Wevelgem - Bijenhof (Moraviëstraat)

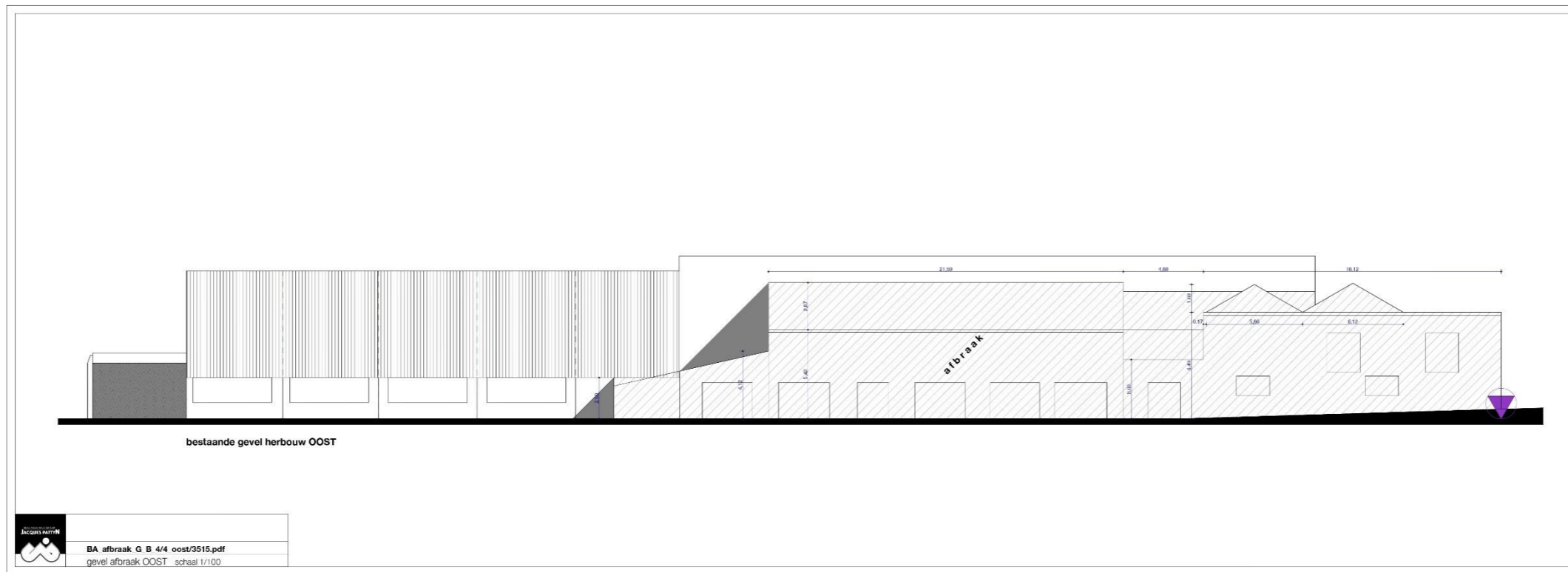
2020D213 27/04/2020

© AGIV

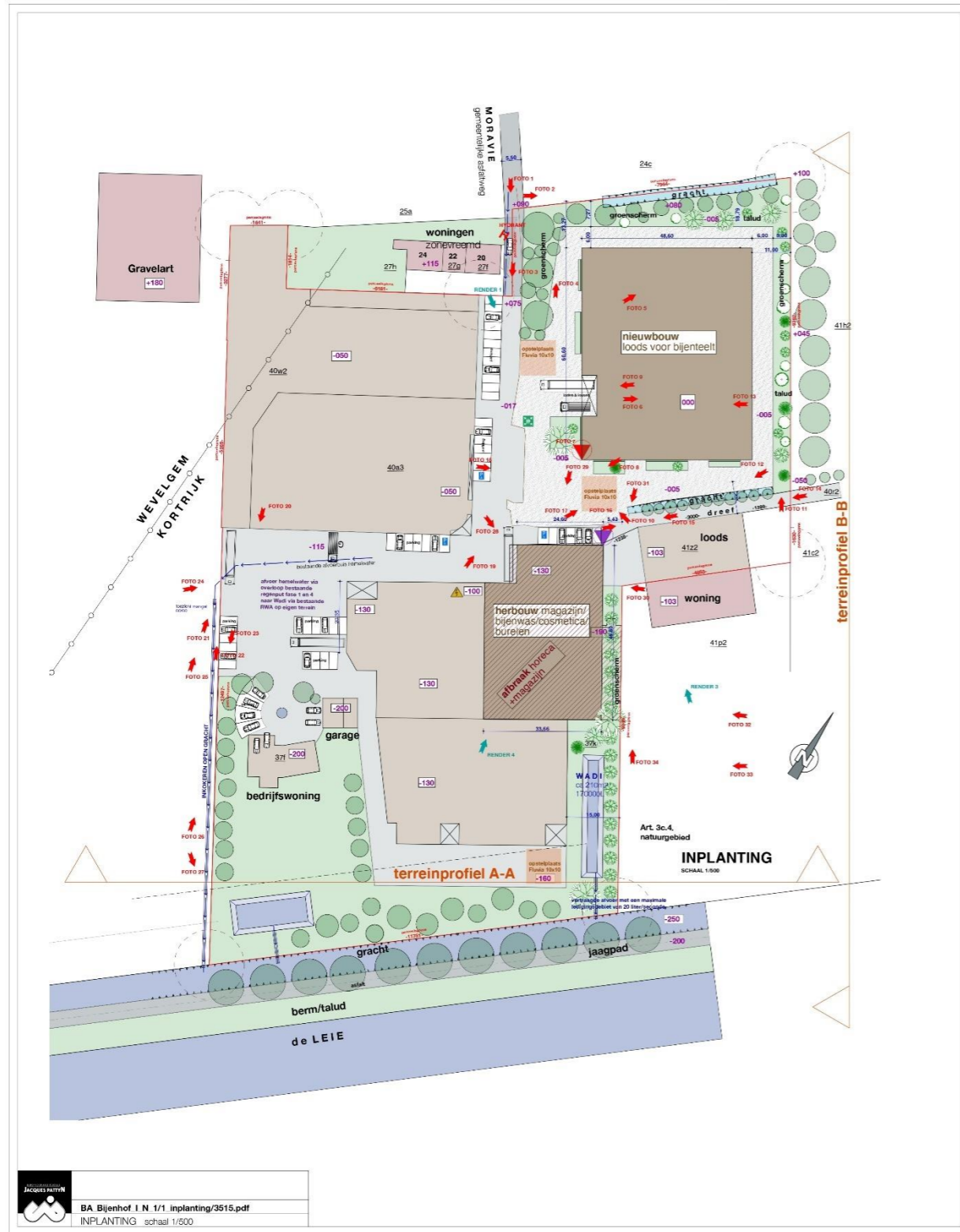
 Projectgebied

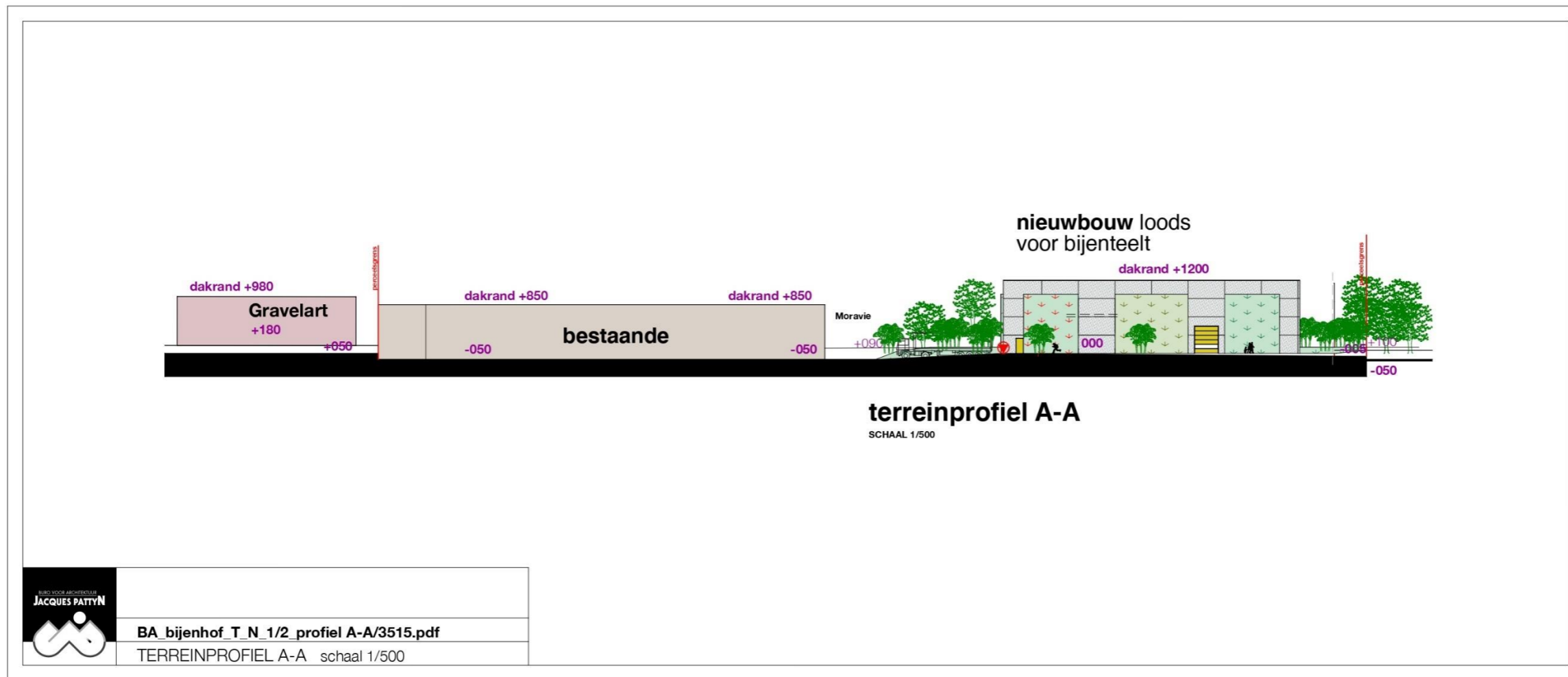

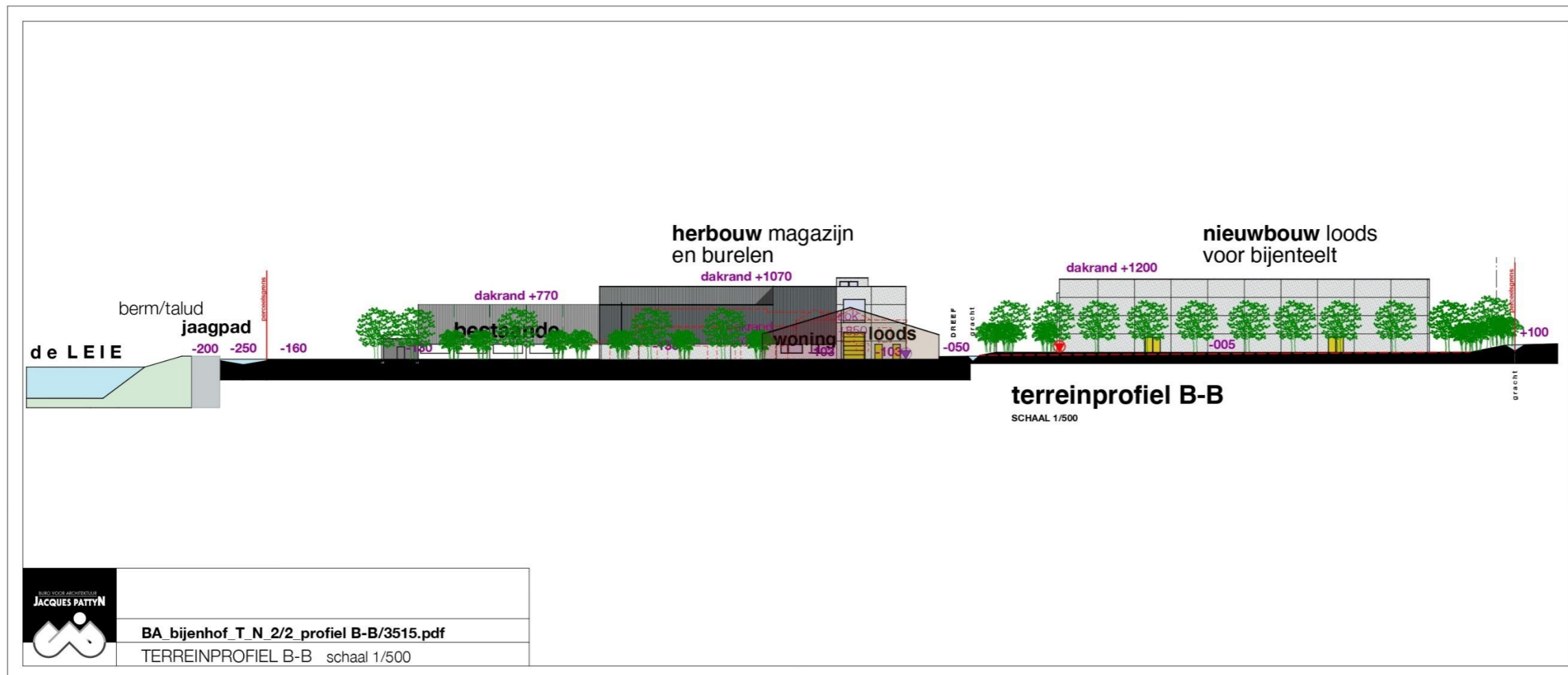

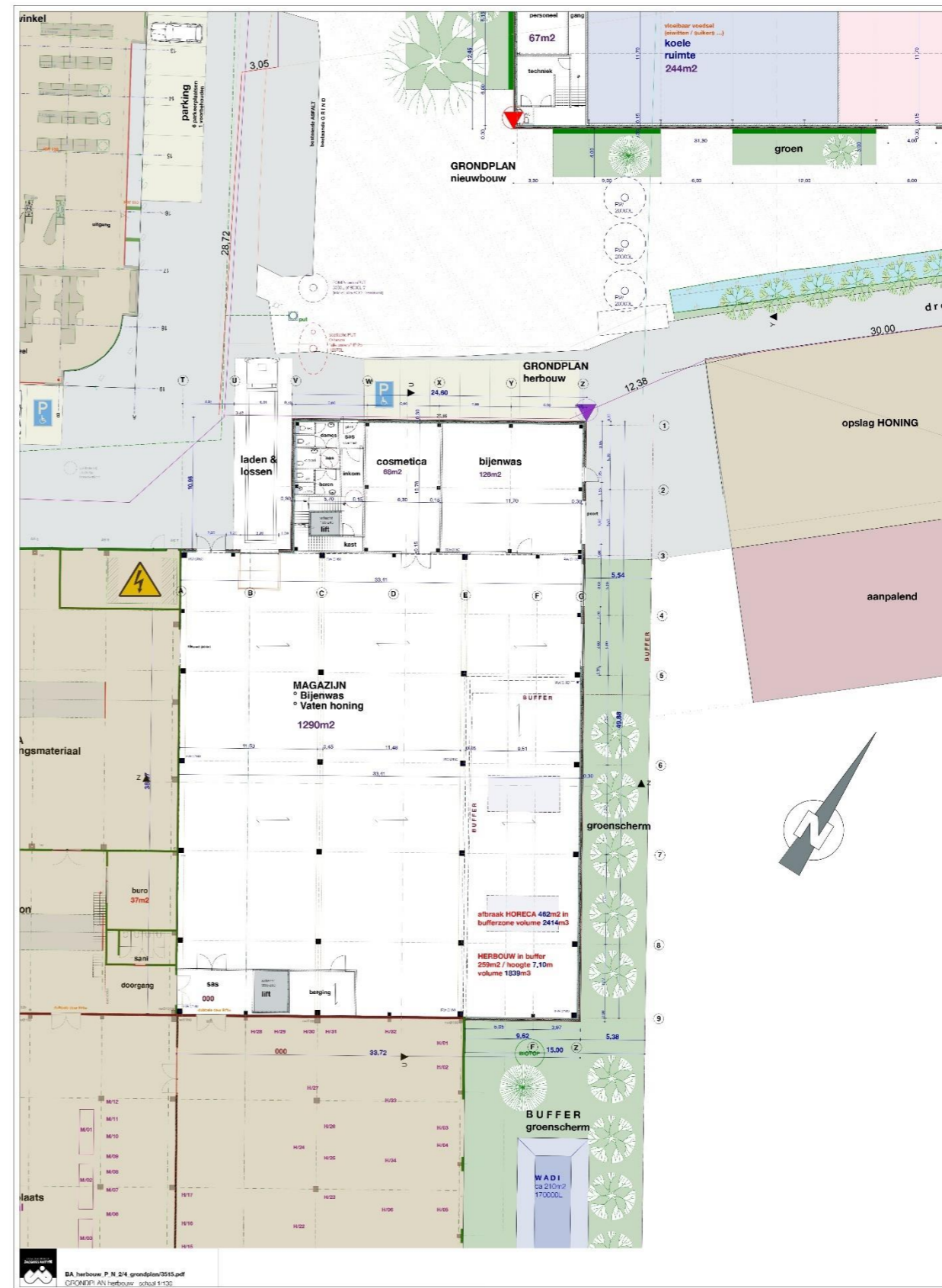
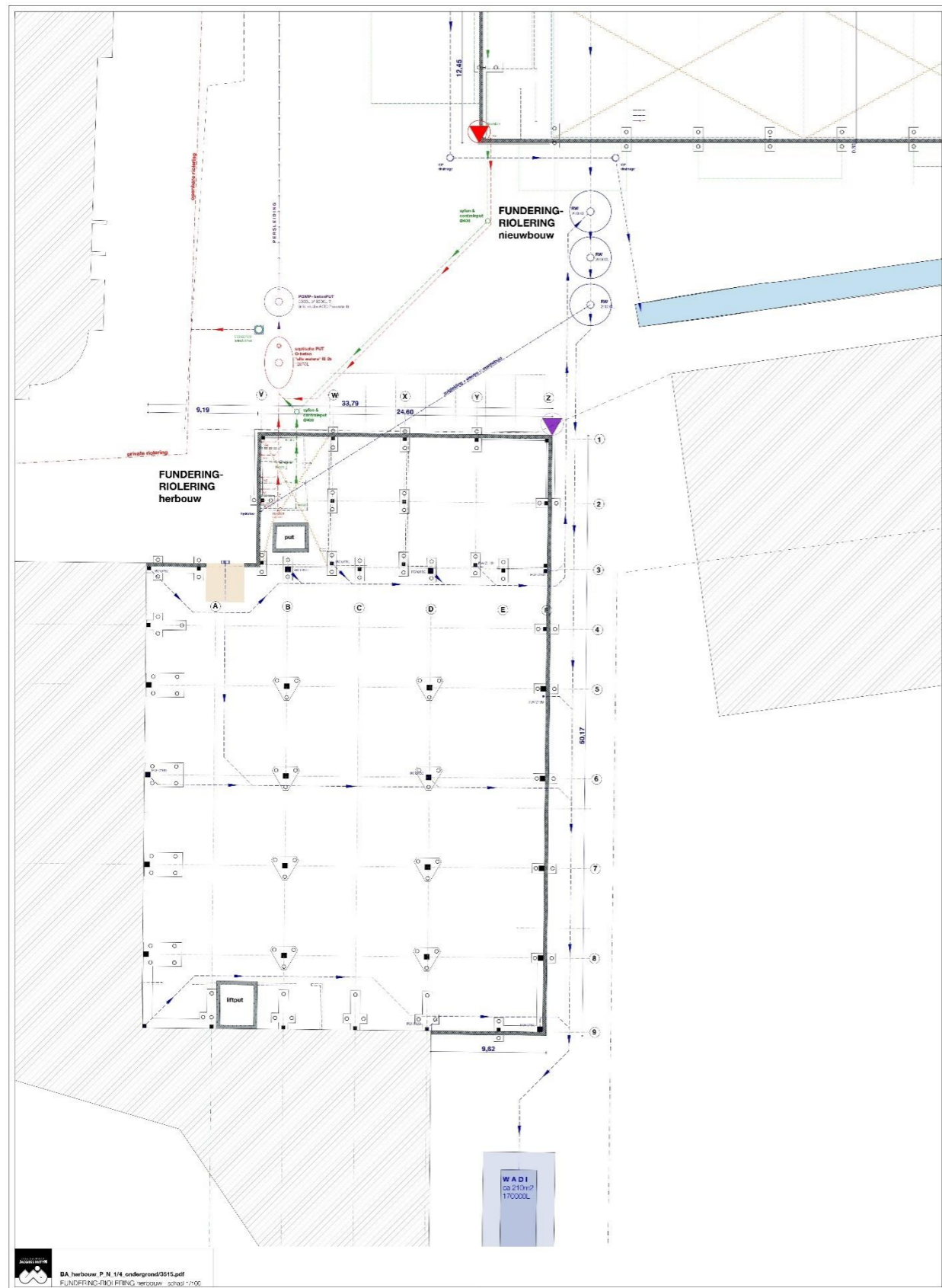

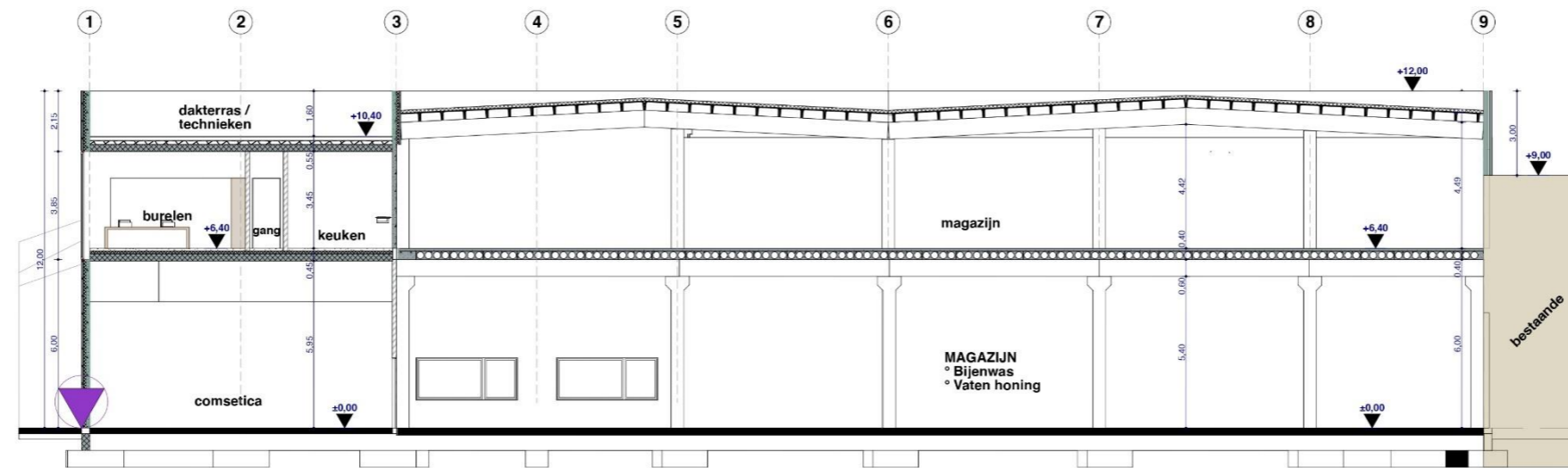

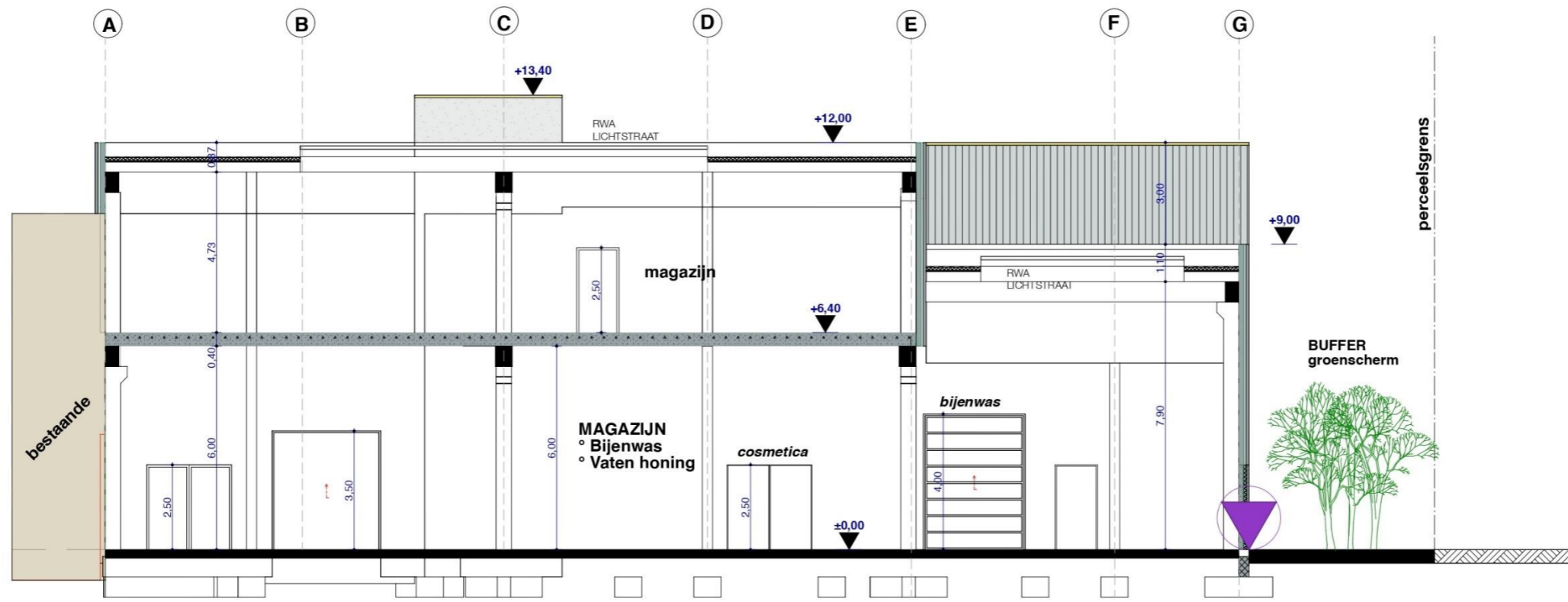

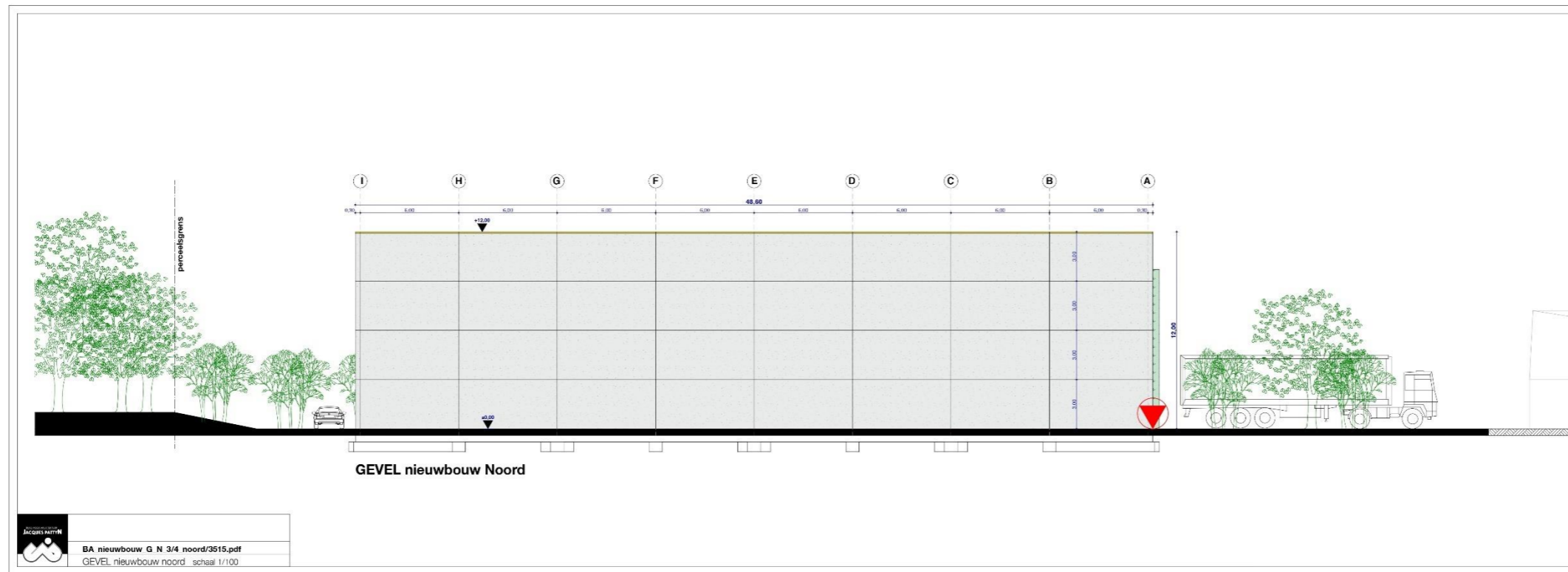
DOORSNEDE U-U herbouw

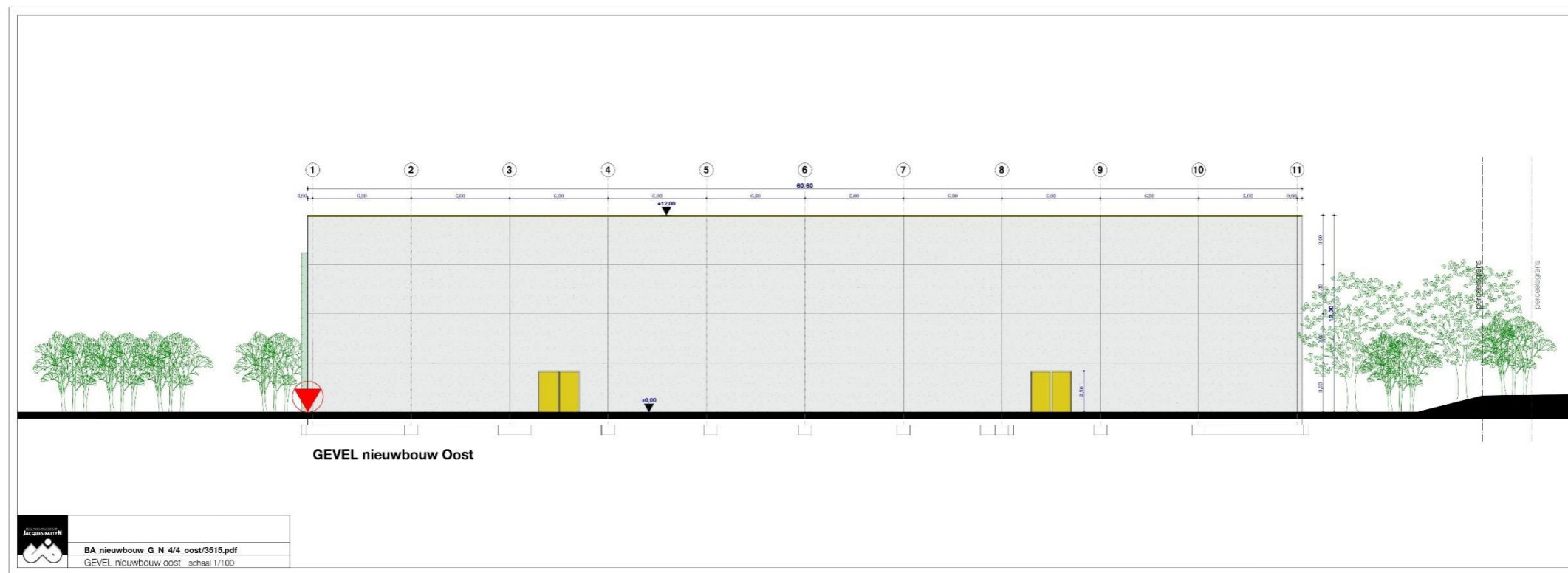
	BA herbouw S N 1/2 UU/3515.pdf
	SNEDE U-U herbouw schaal 1/100

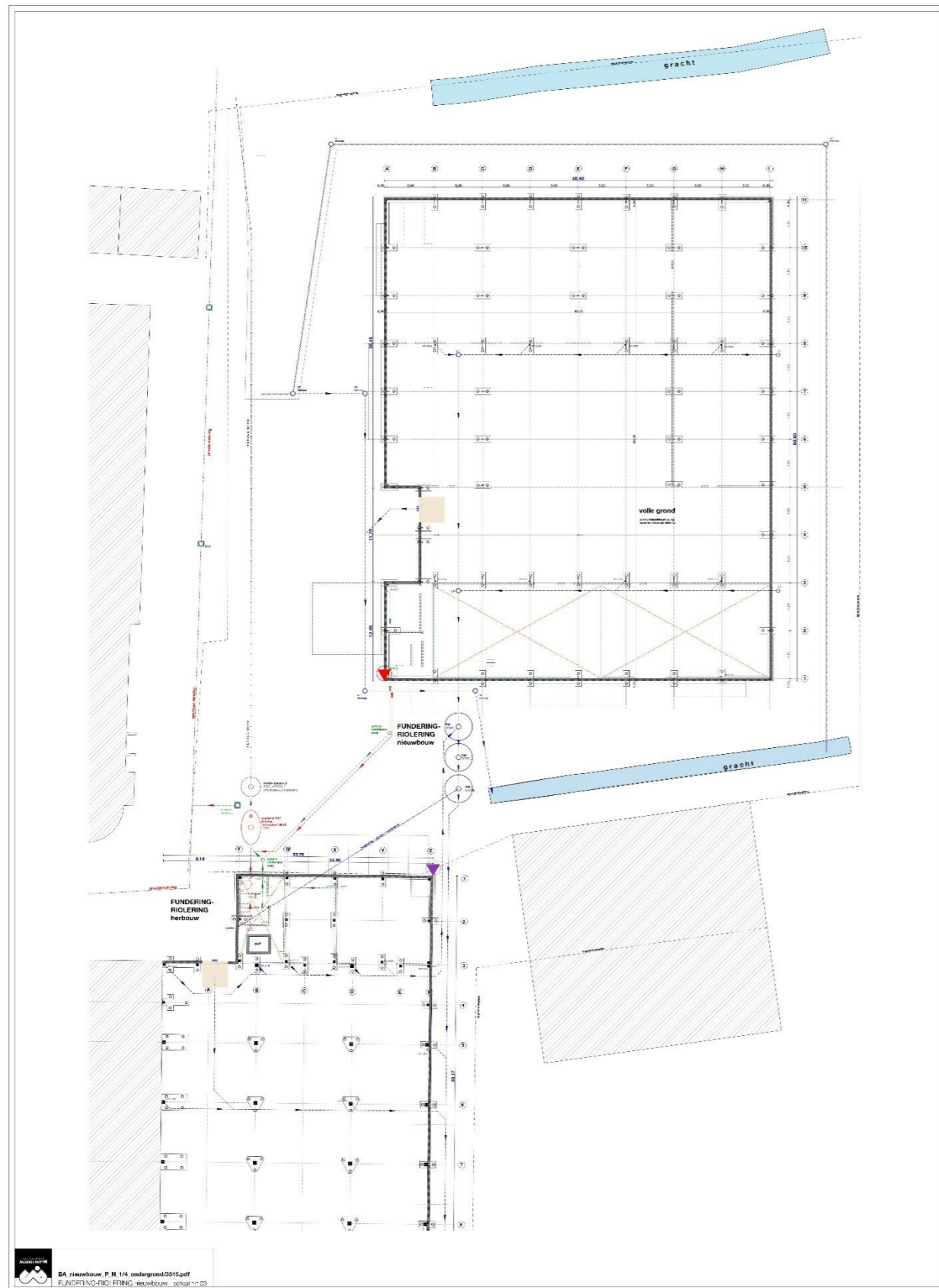
DOORSNEDE Z-Z herbouw

	BA herbouw S N 2/2 ZZ/3515.pdf
	SNEDE Z-Z herbouw schaal 1/100

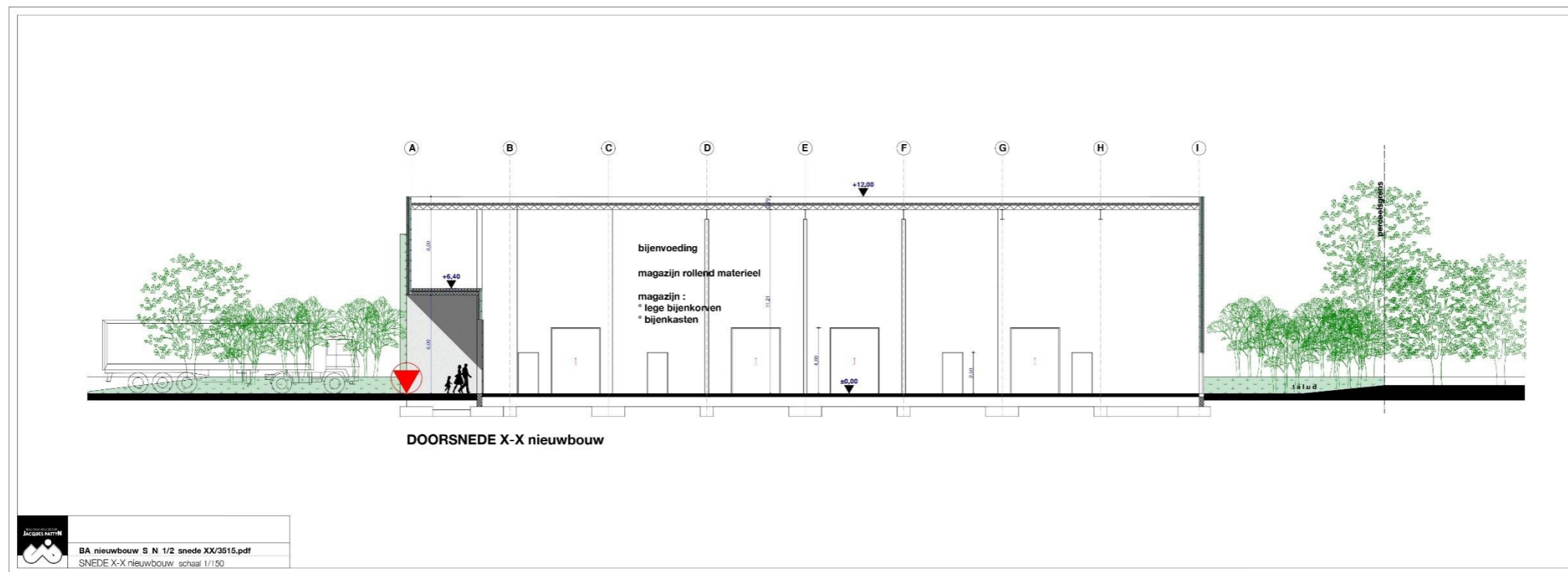

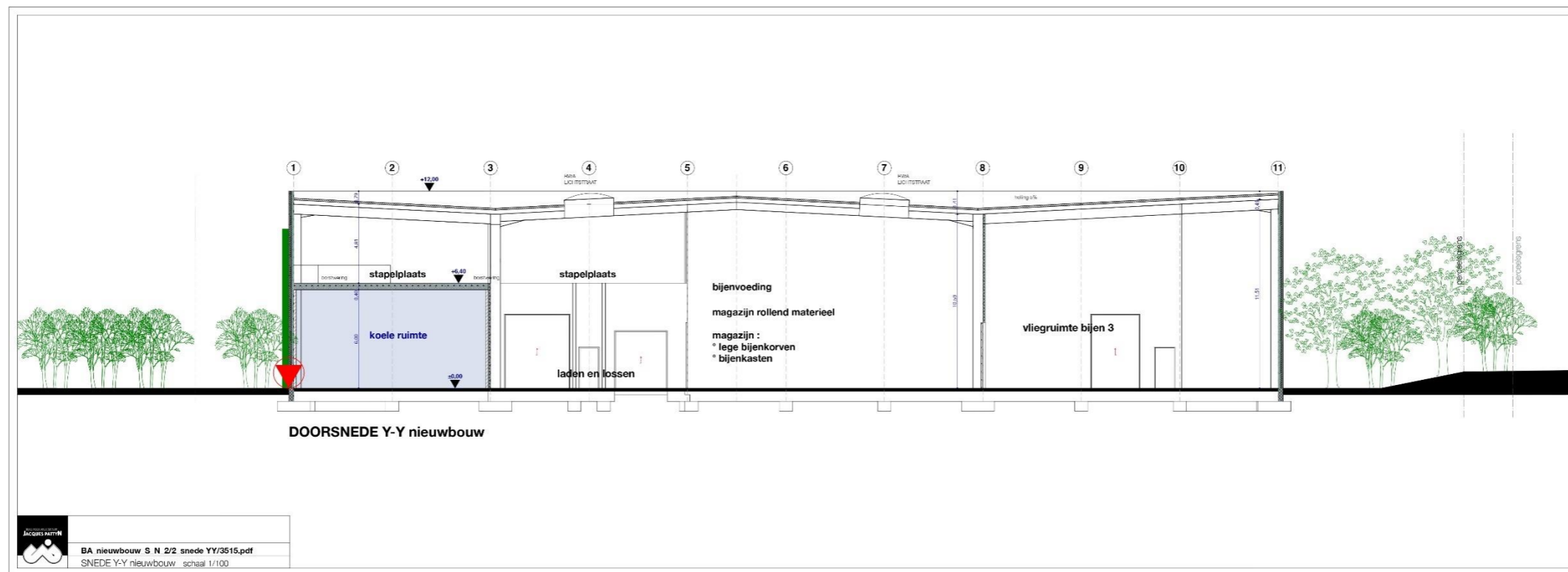

BA_nieuwbouw_P.N.14_ontgrond2014.pdf
FUNDERING-RIJLING_nieuwbouw_060417.rvt

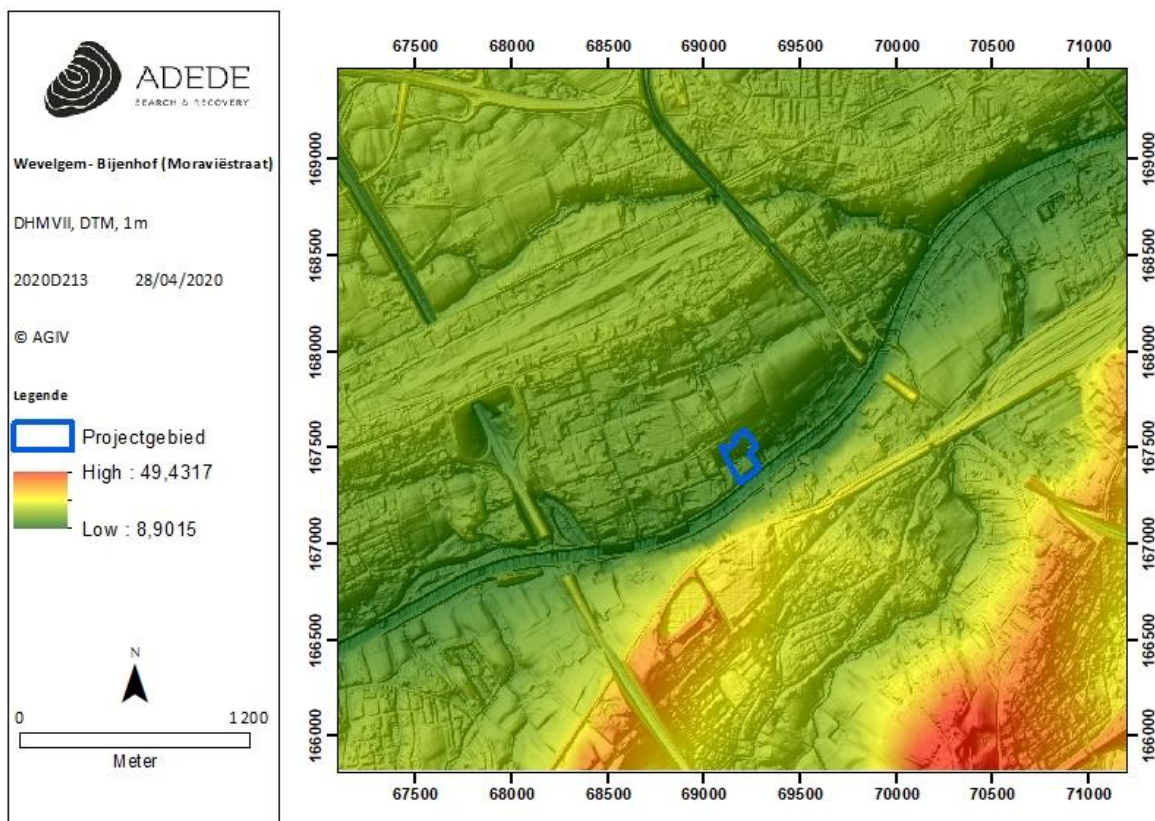
doorsneden

3 Assessmentrapport

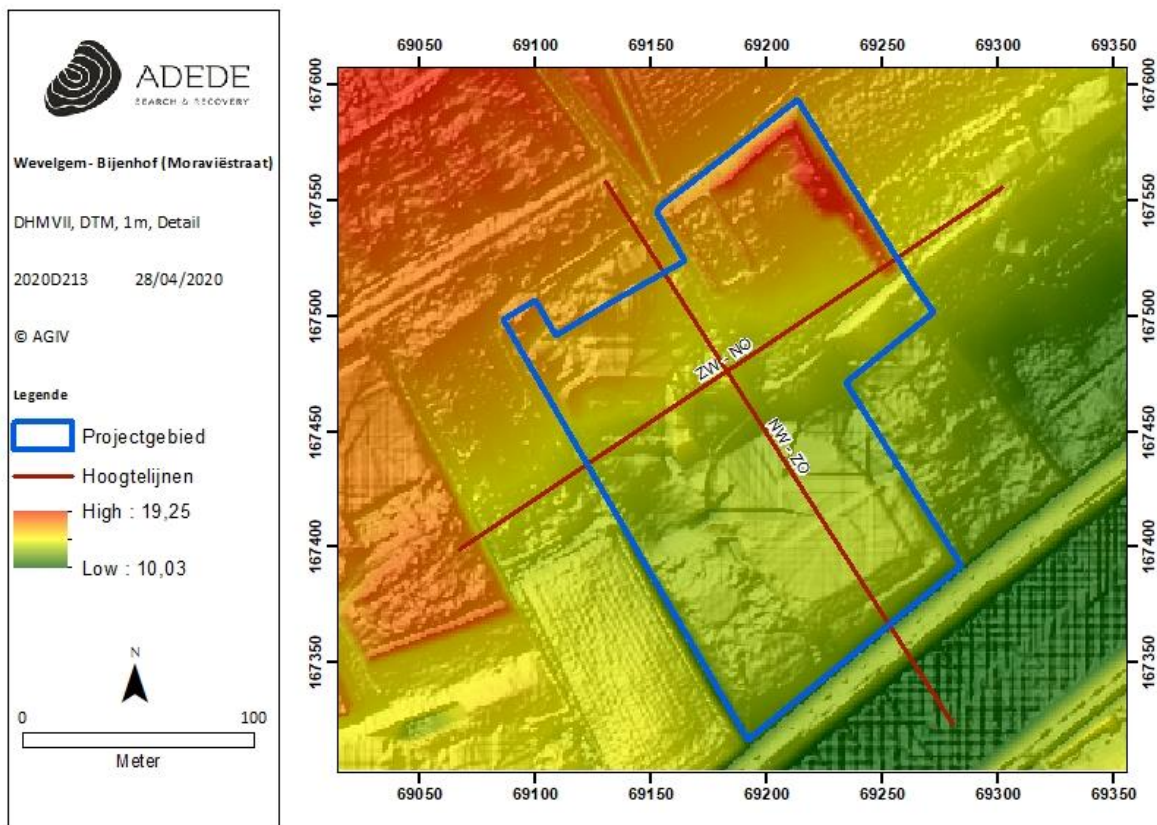
3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Het projectgebied bevindt zich in Kortrijk, in de deelgemeente Bissegem, op de grens met de gemeente Wevelgem, in het Zuiden van de provincie West-Vlaanderen. Bodemkundig kan het ondergebracht worden in de Vlaamse Zandleemstreek, die de overgang maakt tussen de zanderige gronden in het noorden van Vlaanderen en de zuidelijker gelegen leemgronden. In het landschap is een golvend reliëf waar te nemen, met niveauverschillen tot 30 meter. In geomorfologisch opzicht bevindt het projectgebied zich in de vallei van de Leie, die een uitloper is van de Vlaamse vallei.

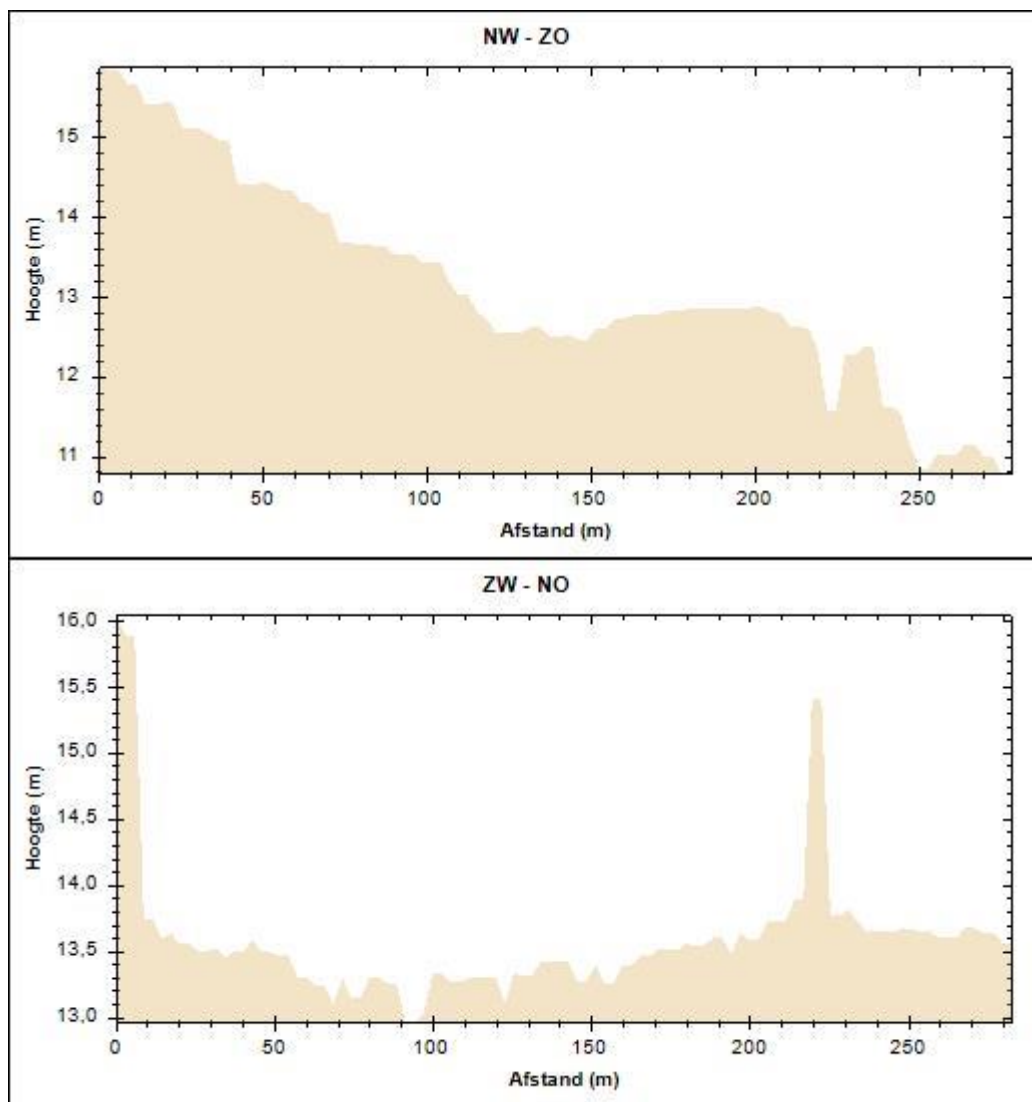
Het terrein kent een duidelijke daling richting de Leie waarbij het hoogste punt zich bevindt op ca. 15m TAW terwijl het laagste punt zich op ca. 12.5m TAW bevindt. De locatie waarbinnen de geplande ingrepen zullen plaatsvinden, namelijk centraal en ten noordoosten bevindt zich op een hoogte van ca. 14m TAW tot 15.5m TAW met een antropogene ophoging in noordoostelijke hoek.

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

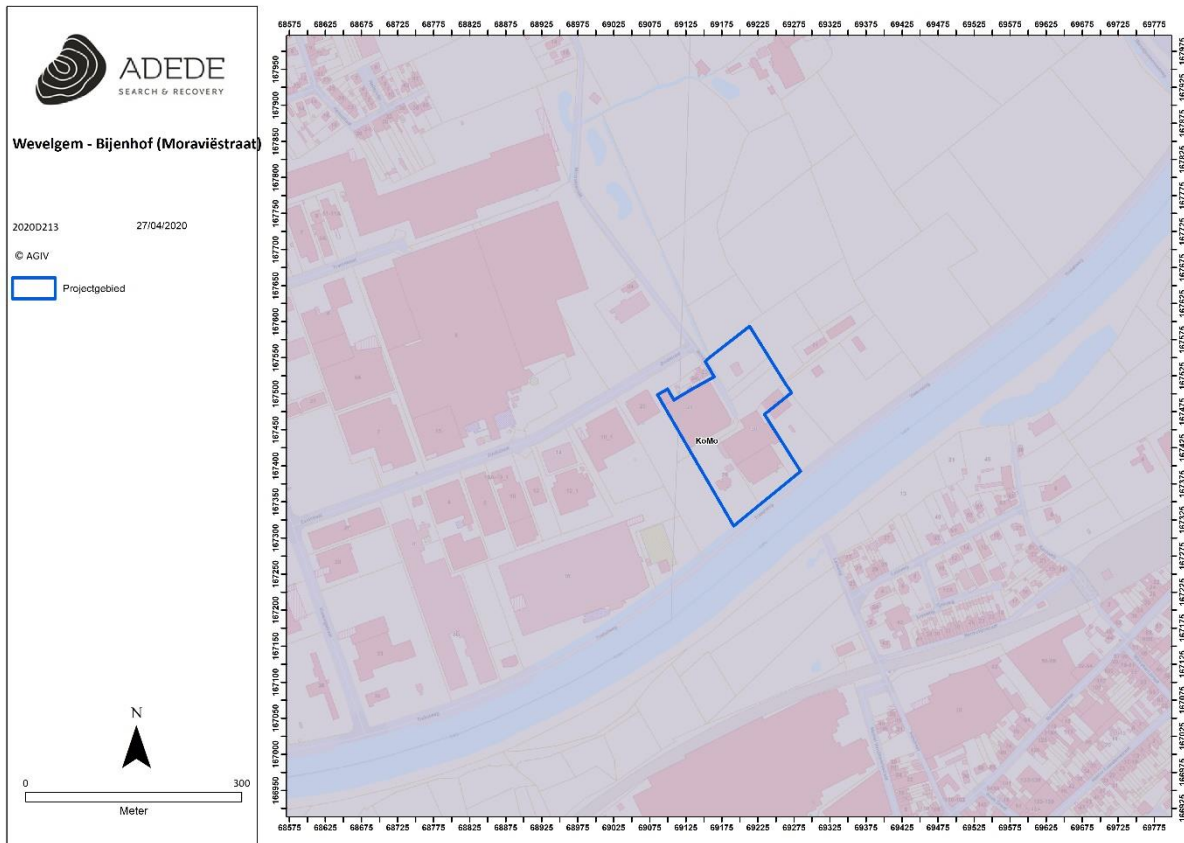

Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Tertiair geologisch

De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer. Op de Tertiair-geologische kaart ligt het projectgebied in de zone met de aanduiding Formatie van Kortrijk. Deze formatie bestaat uit mariene kleilagen, afkomstig uit het Ypresiaan (vroeg Eoceen). Deze grijze kleilagen kunnen zowel zandig als lemig zijn. Vier verschillende leden zijn te onderscheiden binnen de formatie van Kortrijk, te weten de klei van Mont Héribu, de klei van Orchies, de klei van Moen en de klei van Aalbeke.

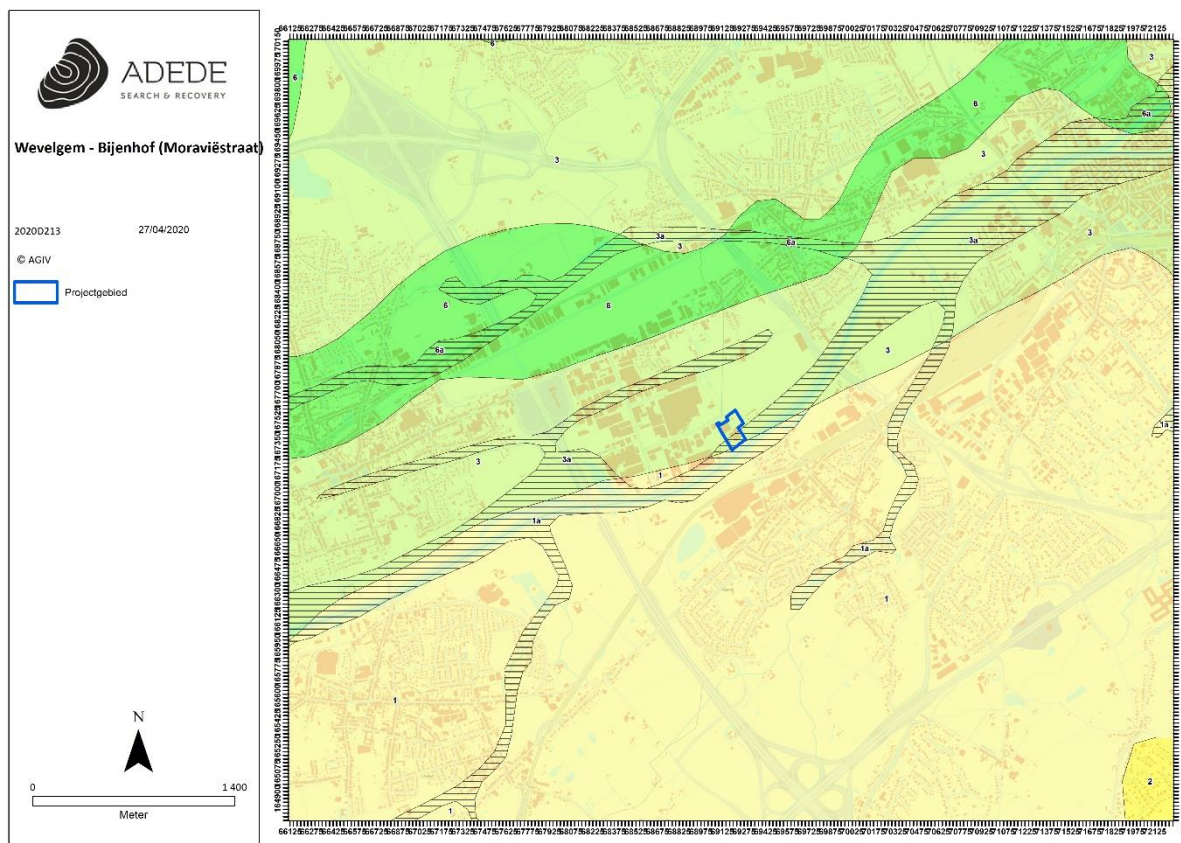

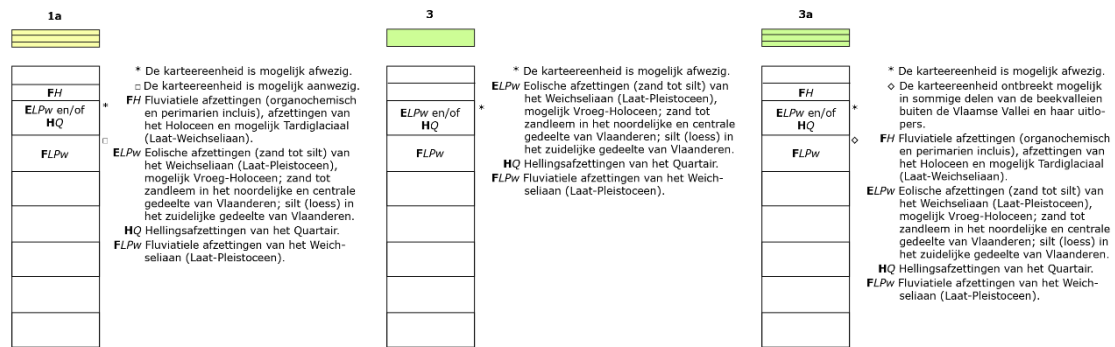
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

3.2.2 Quartair geologisch

De Quartair-geologische profieltypekaart (1:200.000) geeft aan dat in het plangebied geen Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie aanwezig zijn. Daarbinnen zijn twee lagen te onderscheiden. Ten eerste zijn er de eolische afzettingen (Elpw, zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen of mogelijk Vroeg-Holoceen). In het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze afzettingen voornamelijk uit silt (loess) en in de meer noordelijke en centrale delen van Vlaanderen, zijn deze opgebouwd uit zand tot zandleem. Mogelijks komen hier ook hellingsafzettingen van het Quartair voor. Gezien het projectgebied eerder zuidwestelijk te situeren valt, kunnen we hier eerder een siltige afzetting verwachten. Daarnaast vinden we ook fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen).

Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

3.2.3 Bodem

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

3.2.3.1 Bodemtypekaart

Bij het traceren van het projectgebied op de bodemtypekaart, blijkt dat dit gelegen is op vochtige zandleemgrond, te weten een matig droge zandleemgrond met textuur B Horizont.

Lca: Bij beide series, Lca en Lcc, rust de Ap op een E horizont (ongeveer 40 cm dik) of rechtstreeks op de textuur B bij Lca of de verbrokkelde textuur B bij Lcc. Bij Lca is de textuur B aangereikt met klei en sesquioxiden, het is een bruin zwaar zandleem, bij Lcc is de textuur B sterk gevlekt en verbrokkeld. In vele gevallen komt een substraat voor op wisselende diepte. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm. Normaal hebben deze gronden geen watergebrek noch wateroverlast. De substraatgronden zijn in het voorjaar koud en laat te bewerken en kunnen in de zomer bij aanhoudende droogte aan watergebrek lijden

(Lcp): De bouwvoor (Ap) van deze matig droge colluviale zandleemgronden is meestal (donker) grijsbruin en ongeveer 20-30 cm dik. Hieronder komt een zwak humeuze overgangshorizont voor van sterk wisselende dikte die veelal houtskool en baksteenrestjes bevat. In veel gevallen komt een bedolven textuur B voor. In andere gevallen rust het colluvium op een Tertiair substraat. Bij het complex zijn gronden zonder profielontwikkeling geassocieerd met profielen met een verbrokkelde textuur B horizont of een andere profielontwikkeling. De gleyverschijnselen beginnen op 80-120 cm diepte. De waterhuishouding is gekenmerkt door een te natte bodem in de winter, maar valt gunstig uit in de zomer.

(Ldp): Ldp en LdP omvatten colluviale gronden, gekenmerkt door een laag recent geërodeerd sediment. Meestal wordt op geringe tot matige diepte een bedolven textuur B (p(c), p1, po) of een Tertiair substraat aangetroffen. Het colluviaal dek onderscheidt zich van het autochtoon zandleem door de aanwezigheid van kleine houtskool- en baksteenrestjes. Bij het complex LdP zijn samen met de profielen zonder profielontwikkeling ook enkele bodems met minimale profielontwikkeling geassocieerd. Roestverschijnselen beginnen tussen 50 en 80 cm. De waterhuishouding is gekenmerkt door wateroverlast in de winter; ze is goed in de zomer. Het zijn goede landbouwgronden, mits drainage uitstekend voor alle teelten; geschikt voor weiland.

Dichter tegen de oevers van de Leie vinden we Kleigrond in de vorm van een matig gleyige kleibodem zonder profiel (Edp) en een sterk gleyige kleibodem zonder profiel (Eep).

Eep: Bij Eep en Uep is de humeuze bovengrond donker grijsbruin en sterk humeus met veel roest. De blauwgrijze reductiehorizont begint vanaf de diepte van 100 cm. Deze gronden zijn veel te nat en soms tijdelijk overstroomd in de winter; goed vochthoudend in de zomer. De beide series zijn geschikt voor weiland; zodevertrappeling komt veel voor.

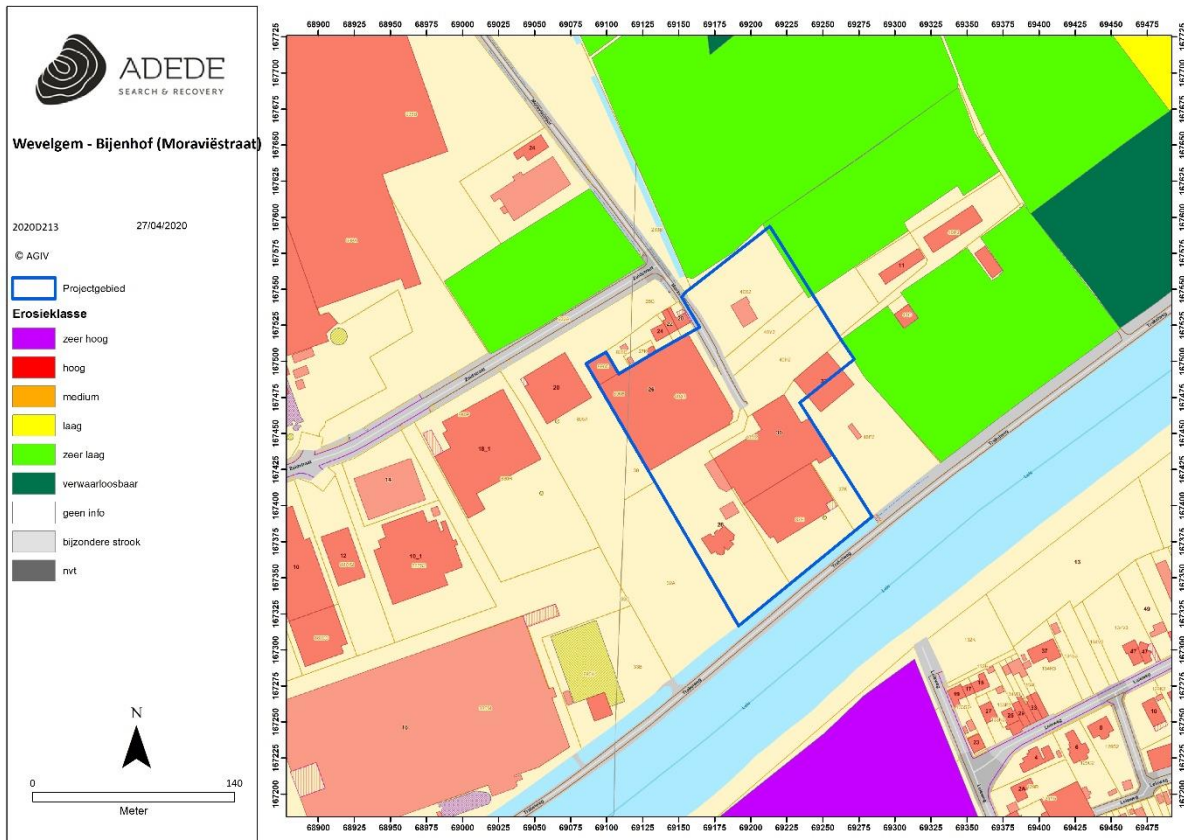
Edp: Edp en Udp kenmerken matig natte recente alluviale bodems op alluviale materialen. Roestverschijnselen worden waargenomen vanaf 50 en 80 cm diepte. Het bovendeck bevat dikwijls meer klei dan de gelaagde, kleiige tot lemige ondergrond. De gronden zijn te nat in de winter, langdurig vochtig en koud in het voorjaar. Mits goede afwateringsgrachten zijn ze zeer geschikt voor weiland.

Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.3.2 Potentiële bodemerosie

Op de potentiële erosiekaart is het projectgebied niet gekarteerd. In de onmiddellijke en wijdere omgeving vertonen de gekarteerde percelen echter een lage tot zeer lage potentiële bodemerosie, met uitzondering van enkele percelen op de rechteroever van de Leie.

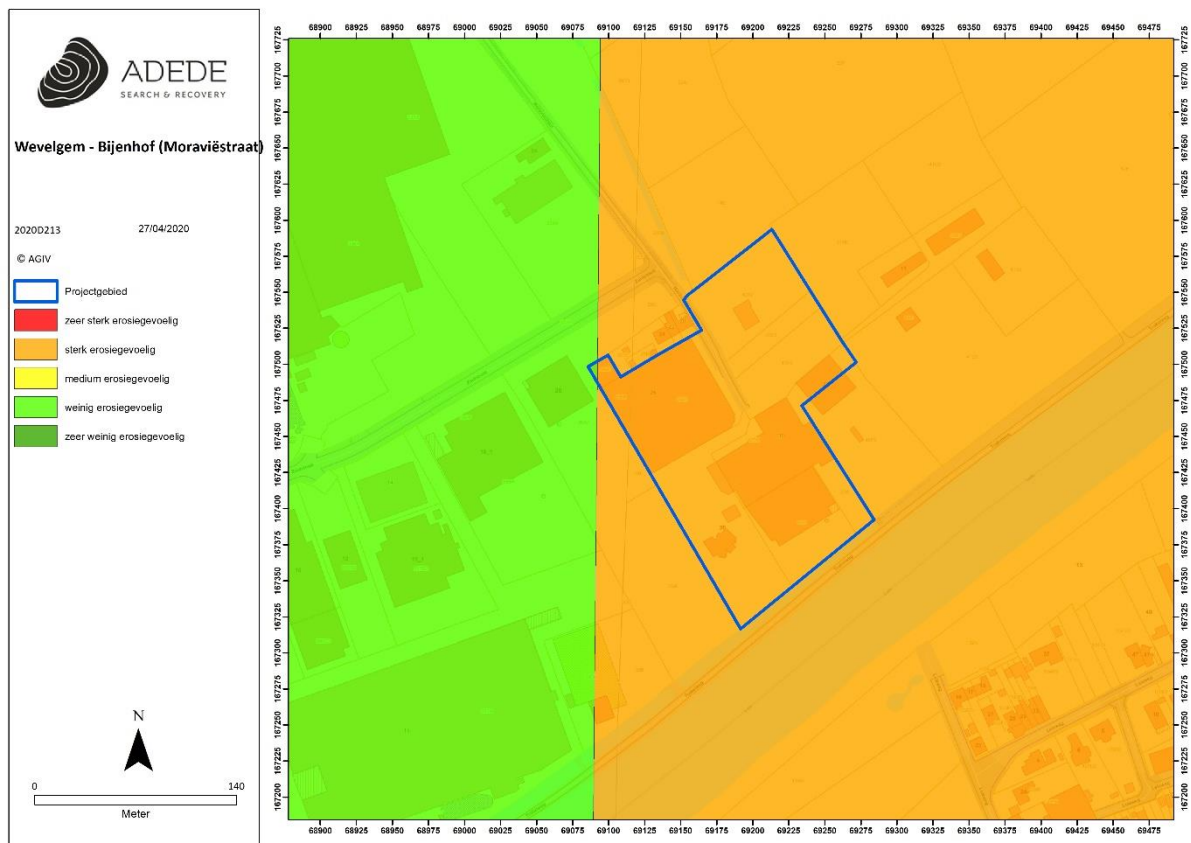

Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.3.3 Erosiegevoeligheid

Op de erosiegevoeligheidskaart van de Vlaamse Gemeenten ligt het leeuwendeel van het projectgebied op het grondgebied Kortrijk, dat als sterk erosiegevoelig wordt ingekleurd. Het ligt echter ook op de grens met Wevelgem, dat als een weinig erosiegevoelige zone te boek staat. Uit de gekarteerde percelen op de potentiële bodemerosiekaart blijkt dan ook dat het projectgebied zelf een eerder lage erosiegevoeligheid heeft.

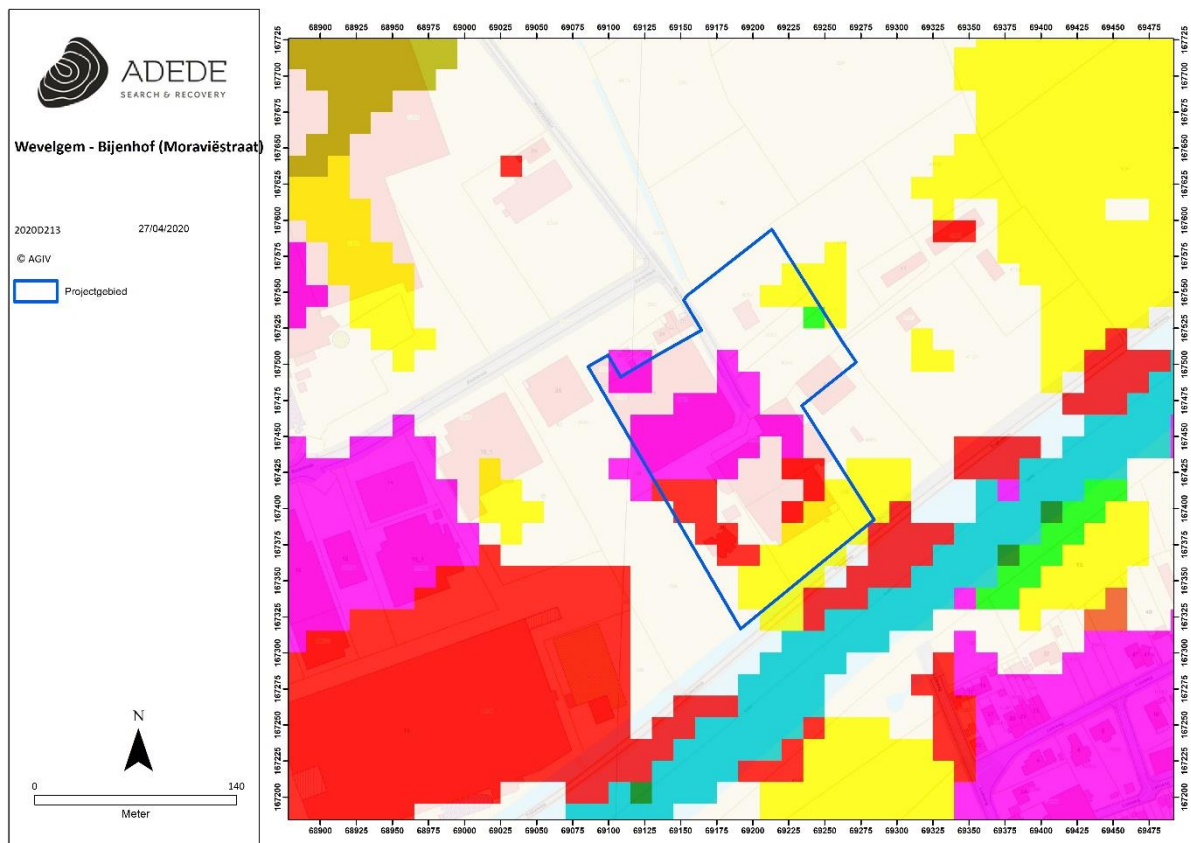
De gemeente Wevelgem wordt als weinig erosiegevoelig gekarteerd.

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.3.4 Landgebruik

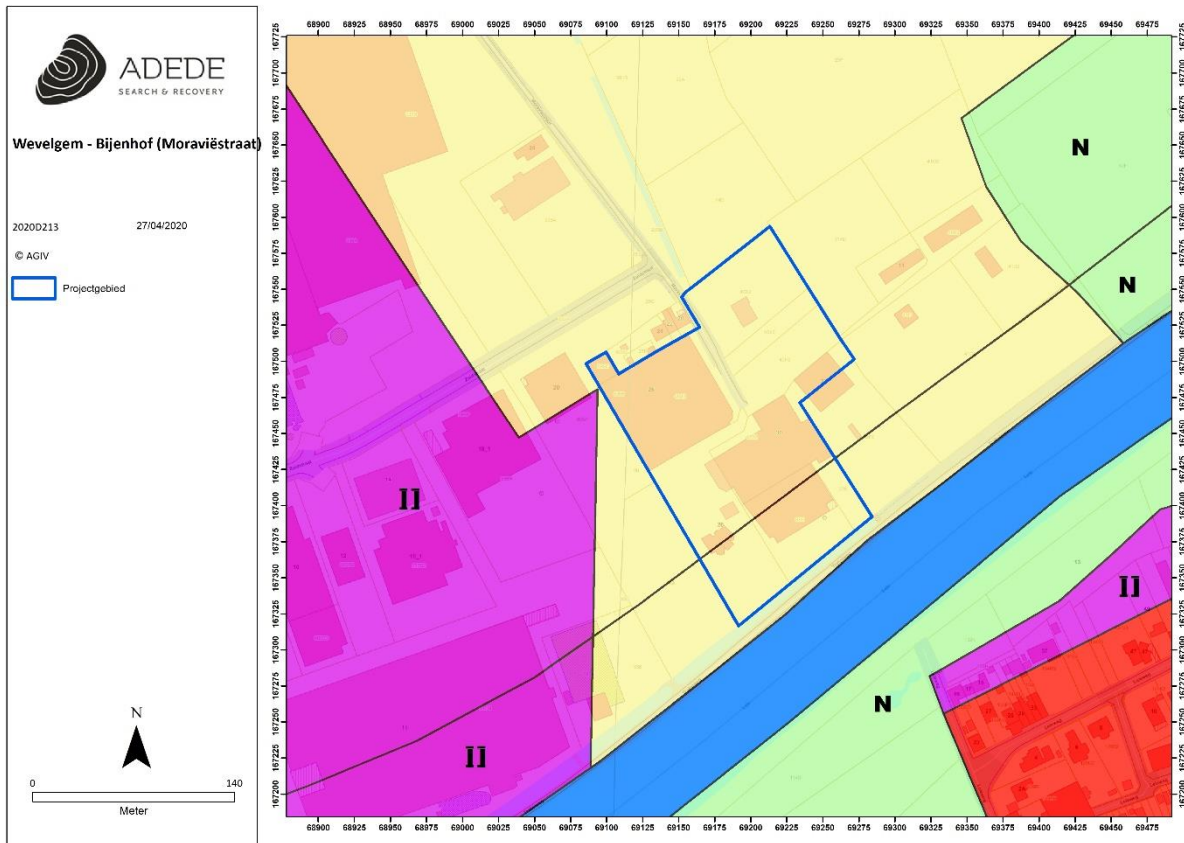
Het bodemgebruiksbestand 2001 is zeer grootschalig en niet bruikbaar op perceelsniveau. Het projectgebied wordt grotendeels gekarteerd als 'bebouwde oppervlakte' en bestemd voor industriegebied. Een kleiner deel van het projectgebied wordt omschreven als 'weiland', wat niet overeen lijkt te komen met het eigenlijke gebruik van het projectgebied.

Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.3.5 Gewestplan

Het Vlaamse gewestplan geeft de bestemming van het onderzoeksgebied cartografisch weer. De bestemming verwijst naar de algemene en aanvullende (bijzondere) stedenbouwkundige voorschriften zoals ze werden vastgelegd. Het onderzoeksgebied behoort tot het bestemmingstype Landbouwgebied.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

Het projectgebied ligt in de onmiddellijke nabijheid van de stad Kortrijk en het centrum van Wevelgem. In het gebied werden sporen gevonden uit het epipaleolithicum en het mesolithicum, net als losse vondsten uit de Bronstijd, en bewoningsporen uit de La Tèneperiode.¹ Bewoning in Wevelgem kan worden teruggebracht tot de Romeinse periode, zoals mag blijken uit de vondst van een muntschat in 1850, vergezeld van aardewerk en glaswerk.² De Romeinse aanwezigheid in het gebied is niet vreemd te noemen, gezien de onmiddellijke nabijheid van de stad Kortrijk, die als vicus Cortoriacum teruggaat tot de Romeinse periode en tot ontwikkeling kwam als kruispunt van de heirbaan Oudenburg-Doornik en Boulogne-Tongeren.³ Het huidige Wevelgem gaat hoogstwaarschijnlijk terug op een vijfde-eeuwse nederzetting van Frankische inwijkelingen op de linkeroever van de Leie.⁴

In de Merovingisch/Karolingische periode was de stad Kortrijk de hoofdplaats van de pagus Curtrecincis, die zich uitstrekte van de Leie tot de Schelde. Nadat graaf Boudewijn IV het graafschap Vlaanderen in de vroege elfde eeuw onderverdeelde in Kasselrijen, werd Kortrijk afhankelijk van Doornik, om vervolgens – in 1071 – hoofdplaats van een zelfstandige Kasselrij te worden.⁵ In 1190 werd de stad door Filips van de Elzas begiftigd met privileges, waardoor de stad en haar inwoner vrijheden kregen.⁶

De stad ontwikkelde in deze periode belangrijke economische activiteiten door de productie van de zogenaamde 'Kleine Drapperie'. In vergelijking met de 'Grote Drapperie' die in Gent en Brugge werden geproduceerd, was het Kortrijkse textiel van mindere kwaliteit, wat zorgde voor een heel eigen en bredere afzetmarkt.⁷ Daarbij was er zonder twijfel ook sprake van protoindustrialisering, waarbij fabricatie werd uitbesteed naar het omliggende platteland.⁸ Vanaf de vijftiende eeuw kwam tenslotte ook de linnennijverheid in zwang, gebaseerd op de uitgebreide vlasteelt in de omgeving.⁹ Tijdens de late middeleeuwen bleef de stad en haar ommeland niet gespaard van de veelvuldige oorlogen die in het gebied werden uitgevochten. De stad Kortrijk was in 1302 de uitvalsbasis van de

---

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14445>

² P. Favorel, 'Romeinse muntschatten in West-Vlaanderen', in: *Handelingen van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk*, 31, 1959, pp. 3-64.

³ V. Beirnaert & K. Jeneson, *Er was eens een weg – wegen in de oudheid in het noorden van het Romeinse Rijk* (Heerlen, 2011).

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14564>

⁵ I.H. Gosses, *Handboek tot de staatkundige geschiedenis der Nederlanden – Middeleeuwen* ('s Gravenhage, 1959); Léon Vanderkinderen, *La Formation territoriale des principautés Belges au Moyen âge* (Brussel, 1902).

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14564>

⁷ P. Stabel, "Dmeeste, oirboirlixste ende proffitelixste let ende neringhe". Een Kwantitatieve benadering van de Lakenproductie in het Laatmiddeleeuwse en Vroegmoderne Vlaanderen, in: *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, n° 51, 1997, pp. 113-154.

⁸ C. Lis & H. Soly, 'Export industries, craft guilds and capitalist trajectories', in: M. Prak, C. Lis, J. Lucassen en H. Soly, *Craft guilds in the early modern Low Countries* (Ashgate, 2005).

⁹ E. Sabbe, *De Belgische Vlasnijverheid (Kortrijk, 1975)*, 2 delen.

Franse troepen tijdens de Guldensporenslag, en in 1331 werd de stad grotendeels in de as gelegd door een grote stadsbrand. Hoewel een korte periode van relatieve vrede onder Philips de Stoute, ongetwijfeld voor een economische relance zorgde, was deze voorspoed van korte duur en aan het einde van de vijftiende eeuw werd de stad opnieuw bij het oorlogsgeweld betrokken. Ook de overgang naar de nieuwe tijd bracht geen soelaas. De beeldenstorm en de daaropvolgende reactie van keizer Karel werden ongemeend hard gevoeld in de stad en ook de Reformatie, met de strijd tussen Calvinisten en Malcontenten, sloeg hard toe in de stad, met als dieptepunt de inname van Kortrijk in 1580.¹⁰

Ook in Wevelgem was de weerslag van deze evenementen goed te voelen. De Abdij van Guldenberg was tot twee maal toe slachtoffer van grootschalige plunderingen. Ook de parochiekerk van Wevelgem valt ten prooi aan de uitwassen van de beeldenstorm. De heropbouw zou pas aanvangen in de vroege zeventiende eeuw. Wanneer in de zeventiende eeuw de Franse Zonnekoning zijn expansiedrang richt op de Zuidelijke Nederlanden komt Kortrijk als grensstad opnieuw in het oog van de storm te liggen en wordt de stad meermaals ingenomen door Franse troepen. Dit alles resulteert in een verdere fortificatie van de stad en de bouw van een citadel. In dit opzicht maakt de stad ook deel uit van de fortengordel die door het Barrièretractaat uit 1697 wordt opgetrokken door de Verenigde Nederlanden ter verdediging van de Zuidelijke Nederlanden tegen het Franse expansionisme.¹¹

In de negentiende eeuw sloeg de industrialisatie ten volle aan in de stad Kortrijk. Grote textiel fabrieken werden in en rond de stad opgetrokken en de grote vraag naar arbeid zorgde voor een belangrijke plattelandsvlucht die werd opgevangen door de nieuw opgetrokken arbeidersbeluiken. Het nieuw aangelegde kanaal Bossuit-Kortrijk verbond de stad rechtstreeks met de schelde. De vlaseelt in het omliggende platteland kende opnieuw hoogdagen, al mag ook de belangrijke (proto)industriële activiteiten, waarbij tot diep in de twintigste eeuw thuisweverijen bleven bestaan. Na de tweede wereldoorlog maken nieuwe industrieën (metaal en tapijtweverij) hun intrede in het gebied, al blijft de textielnijverheid dominant.¹²

---

¹⁰ N. Maddens (ed.), *De Geschiedenis van Kortrijk (Tielt, 1990)*.

¹¹ F. Cuyt, *De Staatse Barrière in de tweede helft van de achttiende eeuw. (Onuitgegeven Masterproef, Universiteit Gent, 2017)*.

¹² N. Maddens, *op. Cit.*

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

3.3.2.1 *Fricx-kaarten (1712)*

Eugène-Henri Fricx (1644-1730) gaf zijn naam aan de kaarten die genoegzaam bekend zijn als de Fricx-kaarten. Deze vooraanstaande Brusselse drukker uit de zeventiende en de achttiende eeuw. In 1689 werd hij door de Conseil-privé van de Spaanse Koning benoemd tot Koninklijk Drukker. Met zijn atlas 'Cartes des Pays-Bas' wenste Fricx voornamelijk zijn kunde als drukker aan te tonen, met het oog op het behouden van zijn titel als Koninklijk Drukker, een titel die hij uiteindelijk voor het leven zou verkrijgen. De atlas is in feite een bundeling van heterogene, losse kaarten, die nauw verband houden met de Spaanse Successieoorlog (1702-1713). Vanuit een geografisch perspectief is de atlas op te delen in twee compartimenten: een deel met topografische kaarten van de Nederlanden en een tweede bundel met stadsplannen, belegeringen en veldslagen.

Gezien weinig gedetailleerde aard van de Fricx-kaarten voor het platteland, waarbij ter oriëntering vooral kerken en abdijen worden weergegeven in het landschap, is het bijzonder moeilijk om het gebied heel precies te situeren op de Fricx-kaarten. Daarbij kan volstaan worden met het gebied te situeren tussen enerzijds de Guldenbergabdij aan de oevers van de Leie en de dorpskern van Bissegem. Daaruit blijkt dat niets op de Fricx-kaart ons verdere informatie kan geven over het projectgebied.

Figuur 11. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.

3.3.2.2 Kaart van Ferraris (1771 – 1778)

In opdracht van Keizerin Maria-Theresia werden de Oostenrijkse Nederlanden gedurende de periode 1771-1778 uitgebreid in kaart gebracht door generaal Joseph-Jean-Francois graaf de Ferraris (1726-1814). De 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten werden geklasseerd volgens bundels en vergezeld van een beschrijvende teksten. De kaart werd in drievoud gemaakt en het exemplaar dat bedoeld was voor de landvoogd Karel van Lotharingen, is heden in bezit van de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel. De andere exemplaren bevinden zich in het Rijksarchief in Den Haag en het Kriegsarchiv te Wenen. De Ferrarisatlas had tot doel een militaire kaart te zijn, waarbij de details niet de voornaamste zorg waren, maar eerder de algemene aanduiding van hagen, grachten, rivieren en gebouwstructuren.¹³

De belangrijke verstoringen aangebracht in het landschap door de aanleg van de Industriezone 'Wevelgem-Zuid' maken het minder eenvoudig om het projectgebied ondubbelzinnig op de kaart te situeren. De taak wordt vereenvoudigd door de aanwezigheid van de akkerlanden ten oosten van het

¹³ http://www.ngi.be/Common/ferraris_nl.pdf

projectgebied waarop sommige percelen nog te herkennen zijn. Ook de hedendaagse Moraviëstraat lijkt reeds aanwezig te zijn op de Ferrariskaart. Aan de hand van deze element kan het projectgebied relatief nauwkeurig gesitueerd worden op de kaart. Daaruit blijkt dat dit gelegen was temidden van akkerland nabij de oevers van de Leie. De bewoning in dit gebied concentreert zich meer rond de steenweg naar Kortrijk, waardoor we kunnen concluderen dat het projectgebied zich in een eerder onbevolkt gebied bevindt. Wel bevindt er zich een kleine hoeve in het noordelijke deel van het projectgebied die eveneens op de CAI vermeld wordt. Enige verschuiving van de projectie ten opzichte van deze kaart kan wel vermoed worden.

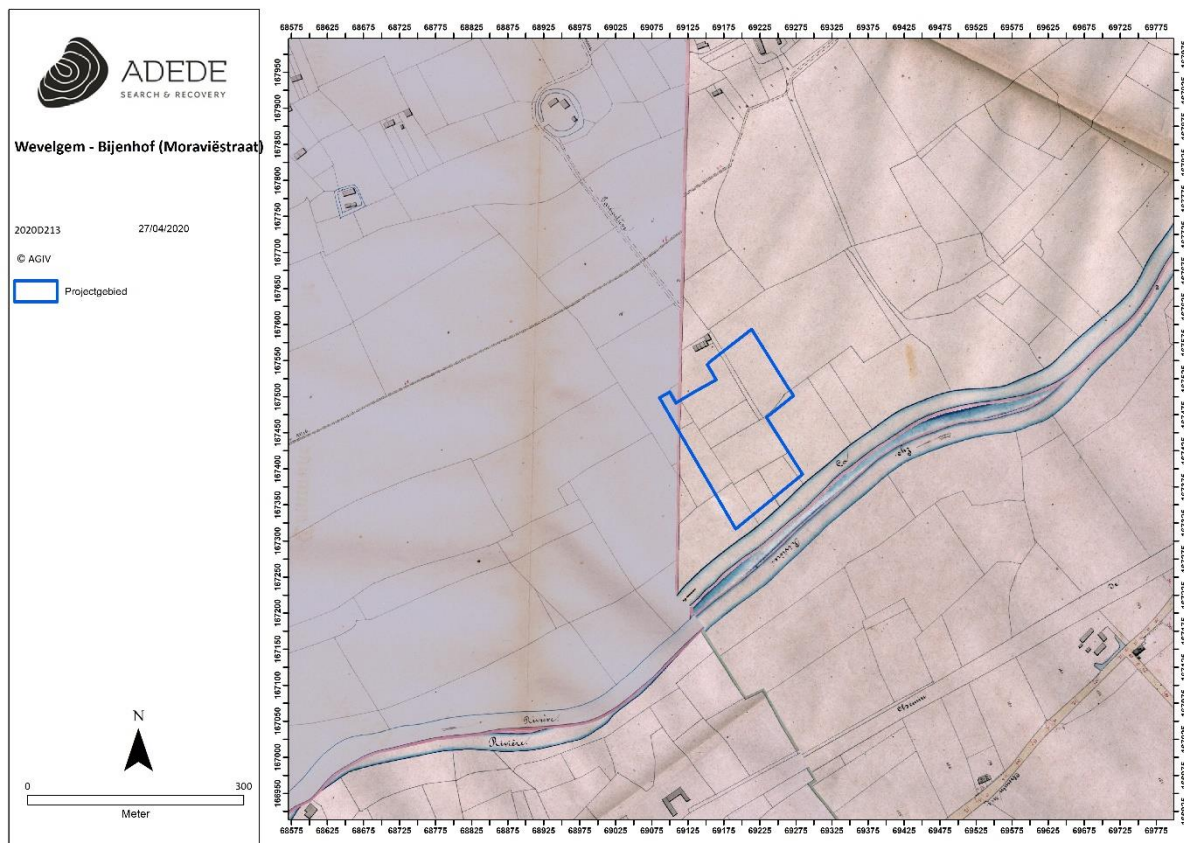
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

3.3.2.3 Atlas der Buurtwegen (1840)

De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841 met als doel ondubbelzinnig aan te duiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Er werd dus een inventarisatie gemaakt van alle 'openbare' wegen en 'private' wegen met openbare erfdiensbaarheid'. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). In de

periode 1843-1845 werd per toenmalige gemeente een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen. Een atlas is samengesteld uit overzichtsplannen, detailplannen en tabellen. Overzichtsplannen zijn één of meerdere plannen van de betreffende atlasgemeente met aanduiding van de omtrekken van deelgebieden, die genummerd zijn; de nummering van de deelgebieden verwijst naar het nummer van het detailplan; de schaal waarin de overzichtsplannen zijn opgemaakt is meestal 1/10.000. Detailplannen zijn meestal opgemaakt op kaartschaal 1/2.500; in enkele gevallen zijn ze opgemaakt op een andere schaal, bijvoorbeeld in stedelijke centra en buitengebieden). De tabellen die in de atlassen zijn opgenomen bevatten de wegkarakteristieken, het nummer van de buurtweg, de lengte, de oppervlakte ...-, tabellen van de eigenaars van de aangelande percelen, tabellen van grondinname.

Wanneer we het projectgebied traceren in de Atlas der buurtwegen, valt op dat de situatie nagenoeg gelijk gebleven is met de situatie zoals aangegeven op de Ferrariskaart. Het projectgebied is gelegen temidden van Akkerland in een onbewoond gebied, afgezien van een kleine hoeve in het noorden van het projectgebied met een weg die hier naar lijkt te lopen.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

3.3.2.4 Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)

Philippe Vandermaelen, stichter van de 'Etablissement Géographique de Bruxelles', was een autodidact cartograaf die vanwege zijn eerdere verwezenlijkingen op vlak van cartografie vanaf 1831 nauw samenwerkte met de overheid. Aanvankelijk was zijn opdracht het karteren van de grenzen op basis waarvan de onderhandelingen gevoerd werden tussen België en Holland. Hij maakte van zijn bevoorrechte positie bij de overheid gebruik om de hand te leggen op de handgeschreven plannen van de gemeentelijke kadasters en verwierf ook de bestaande driehoeksmetingen. Hij stuurde zijn topografen uit naar de negen provincies om er de nodige opmetingen te doen en publiceerde twee topografische kaarten van België: de kaart op schaal 1:80.000 in 25 folio's – een meesterwerk van de lithografie – was volledig voltooid in 1853, terwijl de 250 folio's van de kaart op schaal 1:20.000 verschenen tussen 1846 en 1854.

Ook op de Vandermaelenkaart herkennen we duidelijk de voorloper van de huidige Moraviëstraat die het projectgebied doorkruist in de richting van de Leie. Het projectgebied en zijn omgeving in vergelijking met de Ferrariskaart en de Atlas der buurtwegen heeft het projectgebied en zijn omgeving weinig evolutie ondergaan. De ligging binnen een gradiëntzone wordt hier eveneens duidelijk weergegeven.

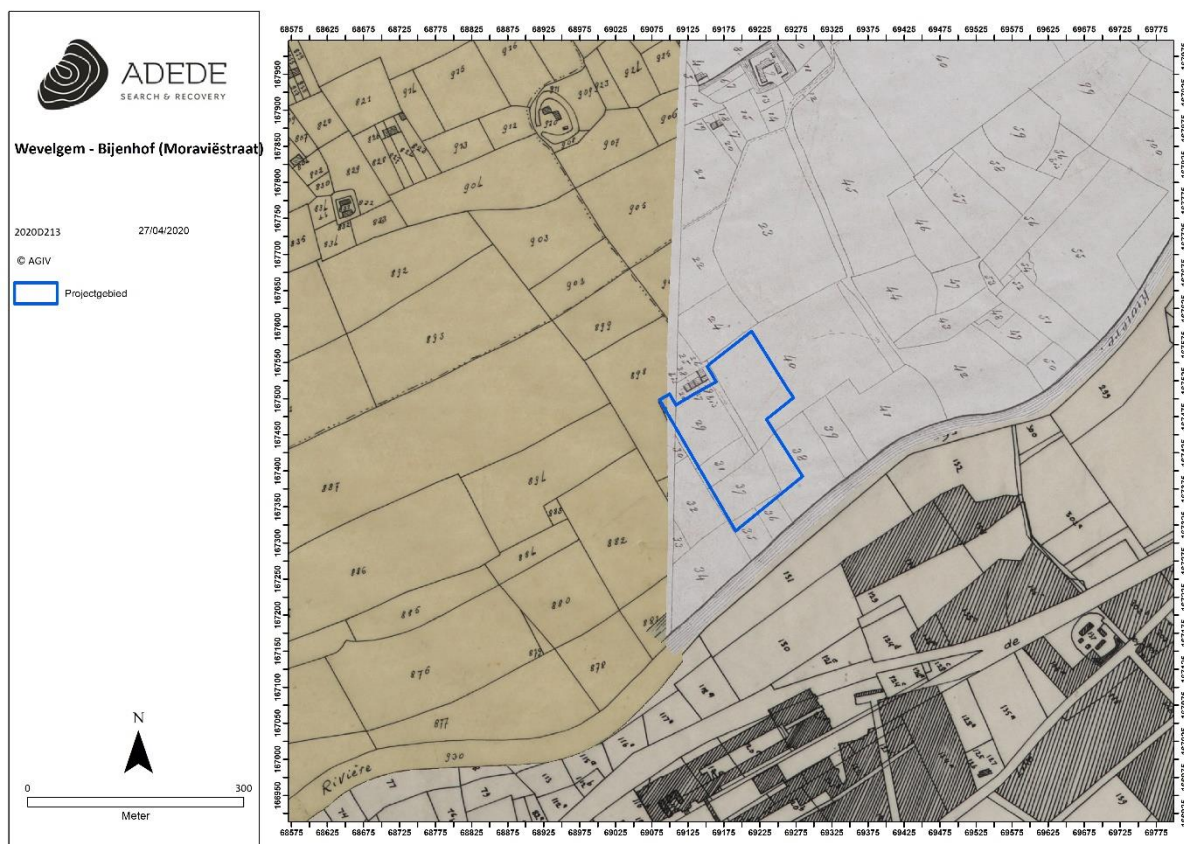

Figuur 14. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

3.3.2.5 Kaart van Popp (1842 – 1879)

De Popp-kaarten zijn een verzameling kadasterkaarten die in de 19de eeuw werden uitgegeven door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp. Deze kaarten waren in feite een gecommmercialiseerde versie van het toenmalige kadaster van België en bevatten dus veel gegevens over perceelsindeling, maar zonder detailwerking.

De gegevens van de Popp-kaart bevestigen het beeld uit de hierboven besproken historische kaarten. Het projectgebied is gelegen in een zeer dunbevolkt landbouwgebied.

Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.

3.3.1 Loopgravenkaart 10 oktober 1918

Op onderstaand fragment van de loopgravenkaart op 10 oktober 1918 door de geallieerden kan worden vastgesteld dat er zich binnen de contouren van het projectgebied een “unloading point”

bevond dat gelegen was langsheen een smalspoor. Deze locatie bevindt zich eerder centraal binnen het onderzoeksgebied, op de locatie van de geplande sloop van de loods.

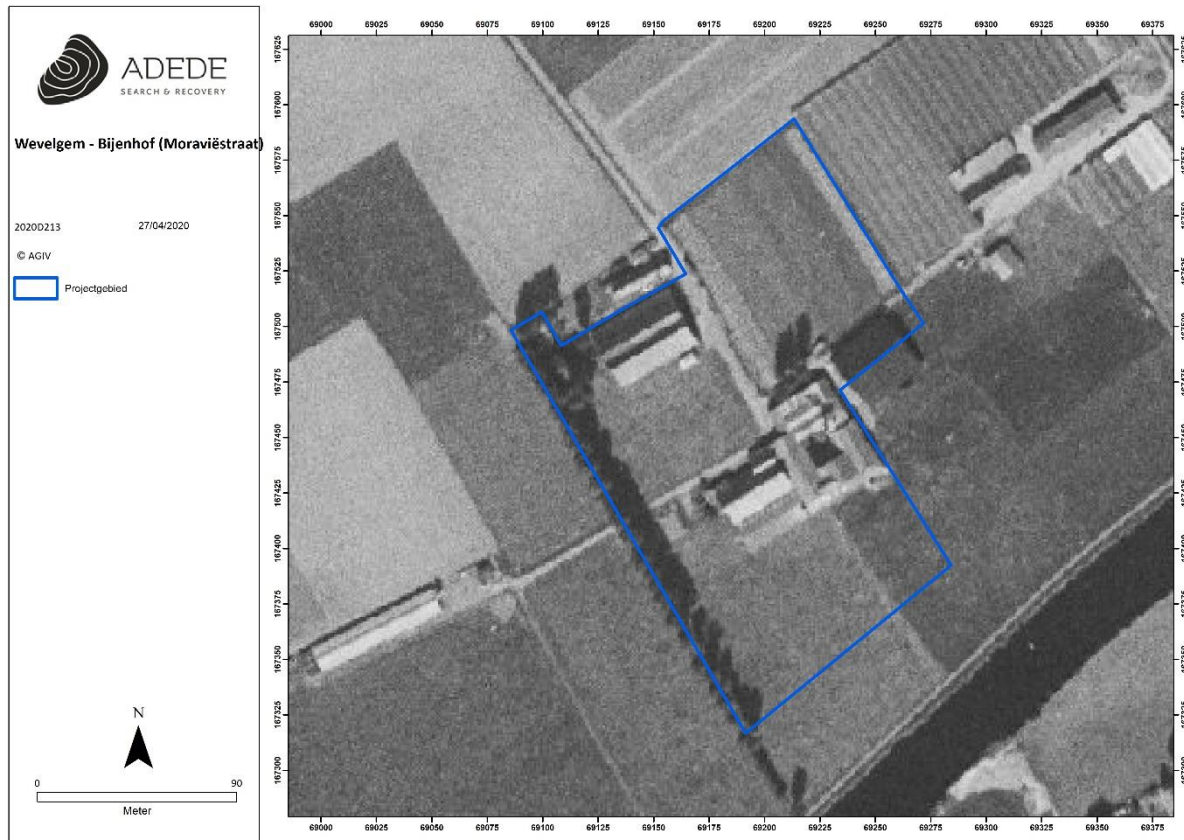

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de loopgravenkaart van 10 oktober 1918¹⁴

3.3.2 Luchtfoto 1971

Op een luchtfoto uit 1971 is te zien hoe het projectgebied nog steeds gelegen is in een gebied dat heel gelijkaardig is met dat weergegeven op de negentiende-eeuwse kaarten. Bebouwing wordt nog steeds geconcentreerd rond de huidige Kortrijkstraat, al is deze merkkelijk geïntensifieerd. De ruimere omgeving van het projectgebied, blijft een akkerlandschap, al valt op dat er zich op het projectgebied zich wel enige activiteit lijkt te voltrekken (bebouwing). Dit door middel van een 3 tal gebouwen centraal op het terrein en één in het noordwesten.

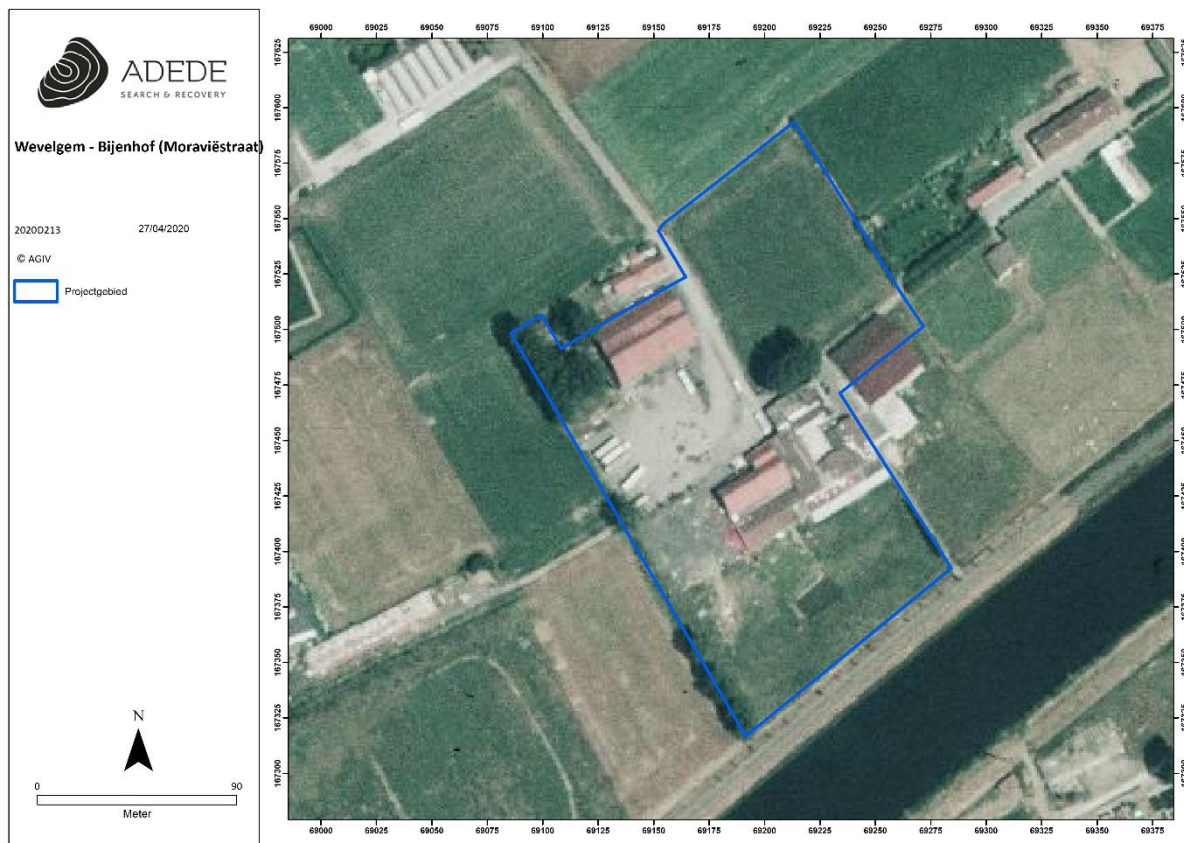
¹⁴ <https://maps.nls.uk/geo/explore/#zoom=16&lat=50.81237&lon=3.22525&layers=101464957&b=1>

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971.

3.3.3 Luchtfoto 1979-1990

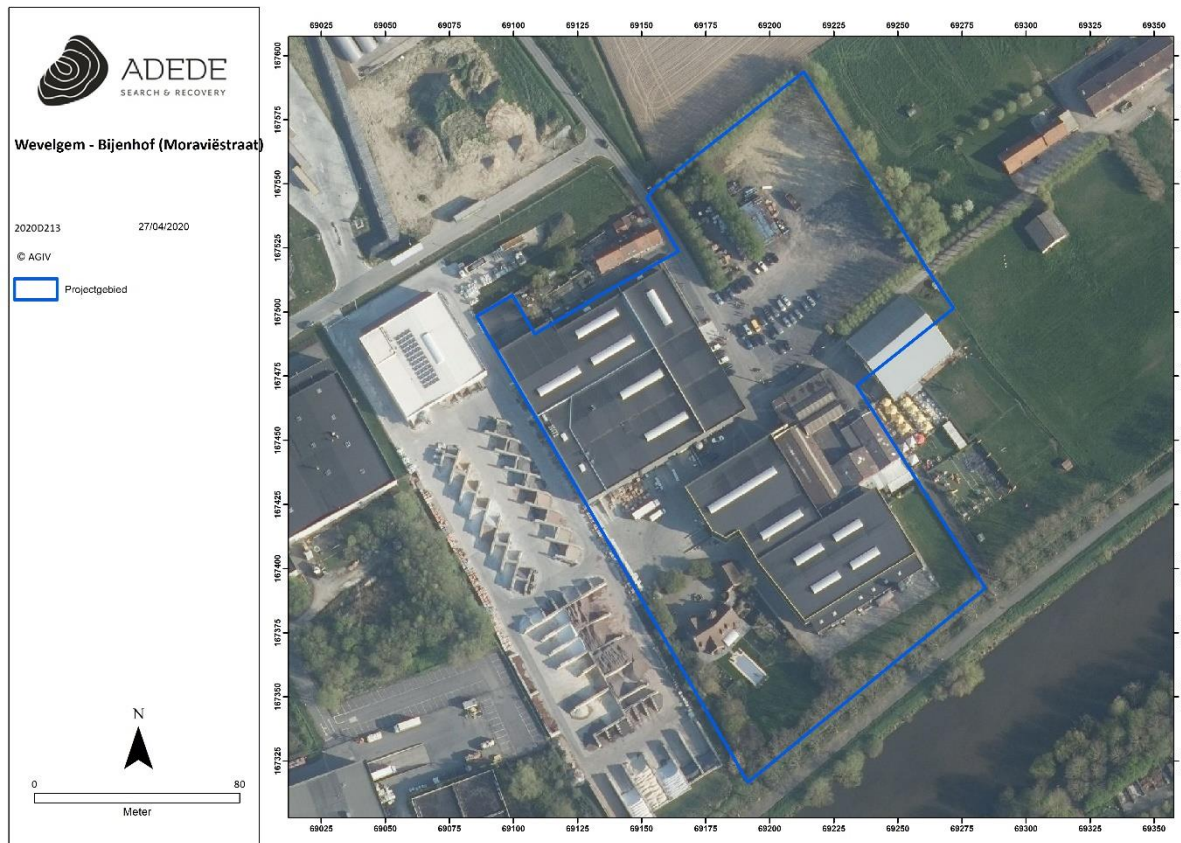
Wanneer we vervolgens op een meer recente luchtfoto kijken, valt op dat akkerlandschap rondom het projectgebied ten westen heeft plaats geruimd voor het volop in ontwikkeling zijnde industrieterrein 'Wevelgem-Zuid', al dient opgemerkt het gebied momenteel veel dichter bebouwd is dan op de luchtfoto van 1990. Met uitzondering van de loodsen in het oosten en een parking in het noordwesten heeft het plangebied weinig evolutie ondergaan. Het meest opvallende in de onmiddellijke omgeving is het rechte trekken van de Leie ten opzichte van de voorgaande periode

Figuur 18. Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990.

3.3.4 Recente luchtfoto

Uit een meer recente luchtfoto valt vooral op dat twee grote gebouwstructuren op het projectgebied werden gebouwd. Daarnaast is ook de teelaarde verwijderd in de noordoostelijke hoek van het projectgebied.

Figuur 18. Situering van het projectgebied op een recente luchtfoto.

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

3.4.1 Archeologische nota's en onderzoek in de omgeving

Aan de hand van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is het mogelijk om in de omgeving van het projectgebied voorgaande Archeologische vondsten in kaart te brengen. Aan de hand hiervan kan een inschatting gemaakt worden over wat de te verwachten resultaten van een eventueel archeologisch onderzoek zouden kunnen zijn. Daarbij moet hier in de eerste plaats gewezen worden op de onmiddellijke nabijheid van CAI 159843. Het projectgebied grenst immers onmiddellijk aan dit terrein dat in 2013 door BAAC Vlaanderen, in opdracht van de intercommunale Leiedal, aan een vlakdekkend onderzoek werd onderworpen. Op basis van de archeologische prospectie met bodemingreep, door Ghent Archaeological Team, werd een gebied van 3,5 hectare weerhouden, waarvan 3,1 hectare effectief onderzocht werd aan de hand van 30 werkputten. Het maaiveld bevond zich op een hoogte van 13,91 en 17,53 TAW, waarop het archeologisch vlak werd aangelegd op een diepte variërend van 13,76 TAW tot 16,72 TAW. Op het terrein werd een veelheid van archeologische sporen aangetroffen, daterend uit de steentijden, de late bronstijd/vroege ijzertijd, midden ijzertijd tot midden Romeinse periode, de middeleeuwen en de twee wereldoorlogen.

De steentijdvondsten zijn beperkt tot artefacten van vuursteen – met enige voorzichtigheid te dateren in het laat-paleolithicum. De meeste van deze vondsten werden ex-situ gedaan, al wijst een beperkt aantal in-situ vondsten ook op het potentieel voor steentijdvondsten langsheen de oevers van de Leie.

Een opslagkuil met daarin twee complete potten – mogelijk gevuld met zaigoed – werd gedateerd als late bronstijd/vroege ijzertijd. Verdere sporen uit deze periode ontbreken, wat er op wijst dat er tijdens deze periode geen bewoning in de directe omgeving te verwachten is. Een ervan werd onder andere aangetroffen in het zuiden van het projectgebied, grenzend aan huidig onderzoeksgebied¹⁵.

Een langere, ononderbroken bewoningsperiode werd voor het onderzoeksgebied vastgesteld van het midden van de ijzertijd tot het midden van de Romeinse periode. De inrichting van het akkerland, met greppels ter afbakening van de percelen, werd blootgelegd, net als bewoningssporen, zowel van het type 'Alphen-Ekeren' als van het type 'Portiekhuisen', dat eerder in verband wordt gebracht met de bebouwing in de Noord-Franse leemstreken. Daarnaast werd ook een waterput aangetroffen, waarvan de eikenhouten beschoeiing dendrochronologisch gedateerd werd in de late eerste eeuw n.Chr. De gegevens gevonden in deze put wijzen op een verregaande Romanisering, temeer door de aanwezigheid komkommer en koriander (doorgaans in verband gebracht met Romeinse vici en forten).

De site werd verlaten in de derde eeuw, maar sommige greppels en een poel in het noordoosten van de site bleven in gebruik. Middeleeuwse sporen werden teruggevonden in een brede greppel in het zuidelijke deel van de site. We moeten wachten tot de negentiende eeuw om nieuwe sporen terug te vinden, namelijk de funderingen van enkele gebouwen. Daarnaast werden ook twee funderingen van bunkers, verscheidene schuttersputjes en bomkraters teruggevonden, onmiddellijk verband houdend met het nabijgelegen vliegveld en aangelegd in 1916¹⁶. Deze schuttersposten leken geconcentreerd in het noordwesten van hun onderzoeksgebied terwijl de bomkraters uit de tweede wereldoorlog eerder verspreid binnen het onderzoeksgebied voorkomen. Daarnaast werden eveneens inslagen van granaten vastgesteld.

---

¹⁵ *Dyselinck, 2015, pp. 29*

¹⁶ *Idem, pp. 105*

Figuur 115: Overzicht van sporen uit WO II (rood = bomkrater, blauw = schuttersputje, groen = granaatinslag).

Figuur 19. Resultaten vlakdekkend onderzoek BAAC mbt. De wereldoorlogen¹⁷.

¹⁷ Dyselincx, 2015

Vanaf de midden ijzertijd kent de bewoning erfindelingen in de vorm van verschillende greppelsystemen. Deze hebben bijna allemaal eenzelfde oriëntatie, noordnoordoost-zuidzuidwest. Deze oriëntatie loopt gelijk aan de huidige Moraviëstraat en vormt mogelijk de basis van het huidige perceleringssysteem. Dit systeem is logisch georiënteerd op de loop van de Leie en de parallel lopende hoogte¹⁸. Dit impliceert dat deze erfindelingen zich potentieel kunnen uitstrekken binnen het onderzoeksgebied dat deel uitmaakt van deze archeologienota. Verder in het rapport stelt men dat: “Hoewel de indeling van het landschap en de type plattegronden wijzen op een ruimer nederzettingslandschap, met invloed van voornamelijk Noord-Frankrijk, getuigt de waterput van een engere verspreiding van gewoontes. Waterputten waarbij de bekisting is genageld, komen beperkt voor langs de loop van Leie en Schelde, ongeacht het type ondergrond¹⁹.”

Deze vondsten uit verschillende, uiteenlopende periodes, worden ook weerspiegeld in overige archeologische vondsten in de omgeving. Wat betreft sporen uit de steentijd kan gewezen worden op verschillende sites in de nabije omgeving van het projectgebied. Neolithisch materiaal werd teruggevonden op de locatie ‘Wevelgem Zuidstraat’ (CAI 159643, 150 meter van het projectgebied) en langs de oevers van de Leie werden verschillende lithische artefacten gevonden (CAI 76748, 500 meter van het projectgebied).

Ook Romeinse overblijfselen komen veelvuldig voor in de omgeving van het projectgebied. Zo werd er in 1964 een toevalsvondst gedaan bij de bouw van een Garage in de Hellestraat in Marke (CAI 73684, 1500m tot het projectgebied). Daarbij werd een Romeins brandgraf blootgelegd, alsook Romeins aarde- en glaswerk. Een andere toevalsvondst betreft de Romeinse muntschat die in 1857 gevonden werd in de Kozakstraat te Wevelgem, zo’n twee kilometer ten westen van het projectgebied.²⁰ In 1936 werd nog een andere muntschat ontdekt, met een dertigtal munten van onder meer Gordianus III, Herculus en Severus II (CAI 70998). Een viertal kilometer naar het noordoosten werden de sporen teruggevonden van een Romeinse nederzetting uit de tweede of derde eeuw n. Chr. (CAI 151466). Een twee kilometer in noordwestelijke richting van het projectgebied werden afvalkuilen, greppels en aardewerk (terra sigillata) gevonden, die wijzen op een nederzettingkern (CAI 161089).

Middeleeuwse vondsten zijn in het gebied veelal losstaand. Er kan gewezen worden op verschillende sites met walgrachten die in de omgeving van het projectgebied gesitueerd zijn.

Dit overzicht op basis van de gegevens uit het CAI toont de archeologische waarde van het projectgebied aan, gelegen onmiddellijk aansluitend op een onderzoeksgebied waar sporen van een

---

¹⁸ *Dyselinck, 2015, pp. 191*

¹⁹ *idem*

²⁰ *Favorel, op. cit.*

nederzetting uit de ijzertijd/Romeinse periode werden blootgelegd. Daarenboven ligt het projectgebied in een bredere zone die aantoonbaar potentieel biedt voor vondsten uit de steentijd/Romeinse tijd, aangevuld met losse vondsten uit de middeleeuwen. Het zijn dan ook archeologische resten uit deze periode die bij een eventueel archeologisch onderzoek verwacht mogen worden.

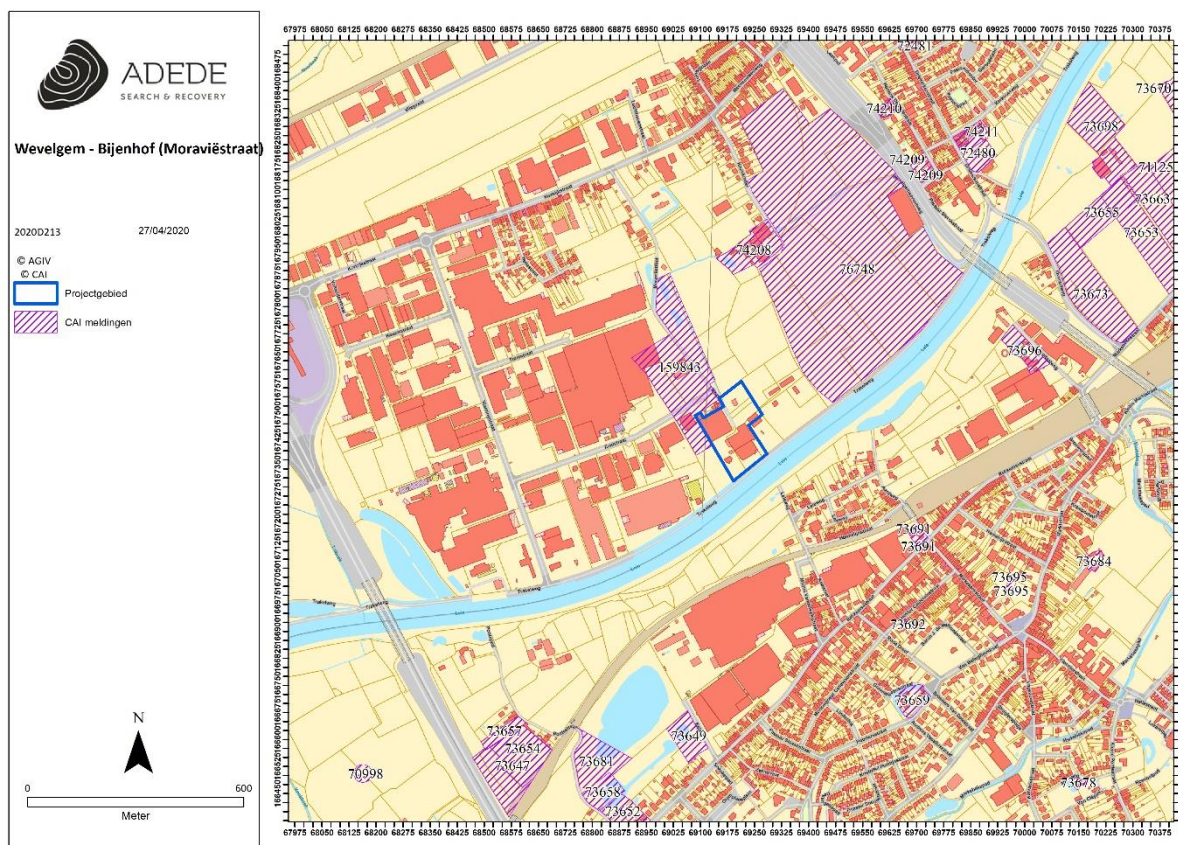
Figuur 20. Resultaten vlakdekkend onderzoek BAAC²¹.

²¹ Dyselincx, 2015.

3.4.2 CAI Indicatoren

CAI-melding	Locatie	Datering	Beschrijving
159843	Aangrenzend	Steentijd	Losse vondsten van vuurstenen artefacten.
		Bronstijd	Opslagkuil met twee complete potten.
		Romeins	Doorlopende bewoning van het midden van de ijzertijd tot het midden van de Romeinse periode. Overblijfselen van woningstructuren, waterput met vondsten die wijzen op verregaande Romanisering van de nederzetting.
		Middeleeuws	Aanwijzingen voor landbouw in het gebied, maar geen nederzetting meer.
		20 ^{ste} -eeuws	Schuttersputjes, funderingen van bunkers, bomkraters, verband houdend met het nabijgelegen vliegveld dat in de tweede wereldoorlog door de Duitsers werd uitgebraat.
221244	Aangrenzend	Steentijd	Litisch materiaal
		Bronstijd	aardewerk
		ijzertijd	Perceelsgrenzen (greppels)
		onbepaald	Landelijke, ambachtelijke nederzetting met afvalkuilen, paalkuilen, greppels en een waterput.
		20 ^{ste} -eeuws	Loopgraven uit de eerste wereldoorlog
74208	500 m	Late middeleeuwen	Site met walgracht
74210	1 km	Late middeleeuwen	Site met walgracht
70262	1,2 km	onbepaald	Gullegem-Stierbeek: twee waterputten met eikenhouten beschoeiing. In deze waterputten werden maalstenen, sierraden (beugelfibulae, draadringen) aardewerk (1 ^{ste} eeuw) en een bronzen munt van Trajanus uit de tweede eeuw.

76512	2,7 km	Late middeleeuwen	Romaanse kerk(laat-middeleeuws), met halfronde koorfundering uit 1773.
70998	1,4 km	Romeins	Toevalsvondst 1936. Romeinse muntschat met een dertigtal munten.
151466	4 km	Romeins	Nederzetting uit de 2 ^{de} -3 ^{de} eeuw. Resten van gebouwen, fragmenten aardewerk, natuursteen, metaal, twee waterputten.
		Laat- middeleeuws	Sporen van landbouwactiviteiten. Greppelsysteem, drenkkuil, waterput.
73691	1 km	Laat- middeleeuws	Site met walgracht.
73696	450m	Laat- middeleeuws	Site met walgracht.

Figuur 21. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

4 Besluit

In het kader van de aanvraag tot een omgevingsvergunning voor de inplanting van twee magazijnen voor opslag en bijenteelt aan de Moraviëstraat 26 te 8501, werd door ADEDE BVBA een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.

Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan-of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

De landschappelijke ligging binnen een gradiëntzone in de nabijheid van de Leie heeft ongetwijfeld een grote invloed op de mens gehad doorheen de geschiedenis. Deze aantrekking, waarbij men de voorkeur gaf om zich binnen een gradiëntzone en hoger gelegen delen langsheen natuurlijke waterlopen te vestigen, wordt bevestigd door middel van een recente archeologische opgraving vlakbij. Hierbij worden vrijwel alle periodes van de menselijke geschiedenis vertegenwoordigd. Met betrekking tot de steentijden bestaat een hoge verwachting tot het aantreffen van silex(artefact)sites binnen het projectgebied, dit op voorwaarde dat een intacte bodemopbouw en/of afdekkende lagen kunnen vastgesteld worden.

Met betrekking tot de metaaltijden en Romeinse periode werd bij eerder onderzoek in de nabije omgeving een ononderbroken periode van bewoning vastgesteld. Ook in de ruimere omgeving van het projectgebied komen Romeinse meldingen voor. Hoewel men stelt dat de site in de derde eeuw verlaten wordt en men dan pas 19^e eeuwse sporen aantreft, dient toch een algemene verwachting voor de periodes tot de Late Middeleeuwen aangehouden te worden. Op basis van de cartografische bronnen kan voor de recentere periodes een eerder lage verwachting geschetst worden gezien het ontbreken van indicaties van bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Echter lijken de noordelijke delen van het onderzoeksgebied wel in gebruik geweest te zijn als akker – en/of weiland waardoor sporen gelieerd aan landbouwexploitatie uit deze periodes wel kunnen voorkomen.

Er bestaat eveneens een reële verwachting tot het aantreffen van sporen en relictten uit de wereldoorlogen. Zichtbaar op de loopgravenkaart uit 1918 is dat er zich binnen de contouren van het onderzoeksgebied een laad – en lospunt aan een smalspoor bevond. Mogelijks zijn hiervan restanten bewaard gebleven. Uit het aangrenzend onderzoek uitgevoerd door BAAC werden bomkraters,

granaatkraters, loopgraven edm. Aangetroffen uit beide oorlogen. Deze verwachting kan eveneens uitgebreid worden tot huidig projectgebied.

De geplande werken omvatten in hoofdzaak de sloop van een bestaande loods met daaropvolgende herbouw en een uitbreiding van het bedrijventerrein door de bouw van een loods voor bijenteelt in noordwestelijke richting. Deze zal opgebouwd worden uit 6 vliegruimtes voor bijen, een magazijn met laad en loskade en aanhorigheden evenals een wadi ten zuiden.

Binnen het aanpalende onderzoek werd het archeologische niveau vastgesteld op dieptes variërend van 30cm tot 1.2 meter. Gezien de aard van de werken waarbij met de afbraak en nieuwbouw zal gereikt worden tot een diepte van ca. 80cm bestaat er een reële bedreiging ten opzichte van het archeologische potentieel binnen het plangebied.

Gezien het kennisvermeerderingspotentieel sterk afhankelijk is van de gaafheid en bewaringstoestand van de bodem, en het bureauonderzoek hierop geen sluitende antwoorden heeft kunnen bieden, dient in de eerste plaats verder onderzoek plaats te vinden door middel van een landschappelijk bodemonderzoek. De bepalingen worden vastgelegd in het Programma Van Maatregelen.

5 Bibliografie

Dyselinc T. 2015: Archeologische opgraving Wevelgem Zuid, BAAC Vlaanderen Rapport 137 2013/322

P. Favorel, 'Romeinse muntschatten in West-Vlaanderen', in: Handelingen van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, 31, 1959, pp. 3-64.

F. Cuyt, De Staatse Barrière in de tweede helft van de achttiende eeuw. (Onuitgegeven Masterporef, Universiteit Gent, 2017).

V. Beirnaert & K. Jeneson, Er was eens een weg – wegen in de oudheid in het noorden van het Romeinse Rijk (Heerlen, 2011).

I.H. Gosses, Handboek tot de staatkundige geschiedenis der Nederlanden – Middeleeuwen ('s Gravenhage, 1959); Léon Vanderkinderen, La Formation territoriale des principautés Belges au Moyen âge (Brussel, 1902).

N. Maddens (ed.), De Geschiedenis van Kortrijk (Tielt, 1990).

P. Stabel, "Dmeeste, oirboirlixste ende proffitelixste let ende neringhe". Een Kwantitatieve benadering van de Lakenproductie in het Laatmiddeleeuwse en Vroegmoderne Vlaanderen, in: Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, n° 51, 1997, pp. 113-154.

C. Lis & H. Soly, 'Export industries, craft guilds and capitalist trajectories', in: M. Prak, C. Lis, J. Lucassen en H. Soly, Craft guilds in the early modern Low Countries (*Ashgate, 2005*).

<https://www.inventaris.onroerendergoed.be>

<https://www.oar.onroerendergoed.be>

<https://www.Cartesius.be>

<https://maps.nls.uk>

<https://www.geopunt.be>

<https://dov.vlaanderen.be>

6 Lijst van figuren

Figuur 1. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.....	- 28 -
Figuur 2. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 29 -
Figuur 3. Hoogteprofielen van het projectgebied.....	- 30 -
Figuur 4. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.....	- 31 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.....	- 33 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.	- 35 -
Figuur 7. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.....	- 36 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.....	- 37 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 38 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 39 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op de kaart van Fricx.....	- 43 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.....	- 44 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.....	- 45 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.	- 46 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.....	- 47 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de loopgravenkaart van 10 oktober 1918	- 48 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971.	- 49 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990.	- 50 -
Figuur 19. Resultaten vlakdekkend onderzoek BAAC mbt. De wereldoorlogen.....	- 53 -
Figuur 20. Resultaten vlakdekkend onderzoek BAAC.	- 56 -
Figuur 21. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 59 -